

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 14 Απριλίου 2017

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΡΩΦΙΛΗ

ΕΡΓΟ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΕΝΔΗΜΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Από τα πρόθυρα της εξαφάνισης
στην... αναζωογόνηση

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniaotika-nea.gr

editorial

Από τον αμρό της θάλασσας μέχρι τις κορφές του Ψηλορείτη, η κρητική γη εδώ και χιλιάδες χρόνια “αναθρέφει” τα δικά της, ενδημικά φυτά. Δυστυχώς, η άλογη ανάπτυξη απειλεί τον φυσικό μας πλούτο και τα περισσότερα είδη κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Στο σημερινό τεύχος των “διαδρομών” γνωρίζουμε κάποια από αυτά, καθώς και τις προσπάθειες που κάνουν οι ερευνητές του Μ.Α.Ι.Χ. για τη διάσωσή τους. Επίσης, μιλάμε με την Χανιώτισσα τραγουδοποιό Ερωφίλη και με κατάνυξη παρακολουθούμε τον εορτασμό του Πάσχα στα Μετέωρα και το Άγιο Όρος.

Καλή Ανάσταση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 5 ~ Πολιτισμός, σινεμά

σελ. 6 ~ Πάσχα κατάνυξης
σε Μετέωρα και Άγιο Όροςσελ. 7 ~ Συνέντευξη με
την Ερωφίλησελ. 8 - 9 ~ Από τα πρόθυρα
της εξαφάνισης
στην... αναζωογόνηση

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Το Μουσικό Σχοῆλειο
Χανίων στην Ελβετίασελ. 12 - 13 ~ Πότε Αναστήθηκε
ο Χριστός;

σελ. 14 ~ Βιβλία, αφορμή

σελ. 15 ~ Ιστορία της ιατρικής:
ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No. 561

Φανταστικό μουσείο

Ξύλινη πόρτα με παράσταση Σταύρωσης στην εκκλησία της Αγίας Σαβίνας στη Ρώμη, 5ος αι. μ.Χ. (εικ. 1) και Απεικόνιση της Σταύρωσης σε ανάγλυφο από ελεφαντοστό, 5ος αι. (εικ. 2)

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Μπολεμική διάθεση της βλάσφημης καρικατούρας που αποδίδει τον Ιησού δεμένο στο σταυρό έχοντας λάβει στο πρόσωπο τα χαρακτηριστικά ενός υποζυγίου από το συγκρότημα των αυτοκρατορικών παλατιών στον παλατινό λόφο στη Ρώμη (βλ. προγενέστερο σημείωμα) μας παρέχει αν μη τι άλλο μια έμμεση επεξήγηση της παντελούς απουσίας αναπαραστάσεων της Σταύρωσης κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, όταν και η αντιμετώπιση της νέας θρησκείας σε ένα κατ' εσχόλη παγανιστικό κοινωνικό πλαίσιο, είχε υπάρξει ιδιαίτερα εχθρική. Η Σταύρωση ως ποινή αποτελούσε στα μάτια των ρωμαίων εθνικών την ύστατη ταπεινωτική τιμωρία, αντάξια μόνο για μη γηγενείς ή ανελεύθερους. Έτσι, πολλές καλλιτεχνικές εκφράσεις της πρώιμης χριστιανικής τέχνης θα περιοριστούν για τους λόγους που αναφέραμε μονάχα στην κρυπτική-συμβολική αναπαράσταση του θέματος, όπως υποδηλώνει π.χ. η έκκεντρη τοποθέτηση του σημείου του σταυρού συνοδευόμενου από το Χριστόγραμμα εντός στεφάνου σε μία σαρκοφάγο του ύστερου 3ου αιώνα μ.Χ.

Οι πρώτες «απροκάλυπτες» απεικονίσεις της Σταύρωσης στην τέχνη χρονολογούνται στις αρχές του 5ου αιώνα, στην παλαιοχριστιανική δηλαδή περίοδο, όταν ο χριστιανισμός θα έχει εδραιωθεί και εξαπλωθεί ως αποτέλεσμα της προγραμματικής πολιτικής του Μεγάλου Κωνσταντίνου με την ανακήρυξη του σε επίσημη θρησκεία του κράτους και τη συνακόλουθη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Κωνσταντινούπολη (330 μ.Χ.). Τα πρώιμότερα σωζόμενα δείγματα της νέας αυτής πρακτικής, χρονολογημένα αμφότερα γύρω στα 430 αν και από διαφορετικό υλικό, έχουν εντοπιστεί σε μία σκηνή

που διακοσμεί την περίτεχνα σκαλισμένη ξύλινη πόρτα της εκκλησίας της Αγίας Σαβίνας στη Ρώμη (εικ. 1) και σε ένα ανάγλυφο από ελεφαντοστό (εικ. 2). Η αυστηρά σχηματική παράσταση στην Αγία Σαβίνα αποδίδει τον Ιησού ανάμεσα στους δύο ληστές με το αρχιτεκτονικό πλαίσιο στο βάθος ως συμβολική απεικόνιση της Ιερουσαλήμ Το ανάγλυφο αντίθετα που σήμερα φυλάσσεται στο Βρετανικό μουσείο, χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη αφηγηματική διάθεση και πιστότητα απόδοσης του ιερού κείμενο, να μὲν απεικονίζοντας τον Ιησού μόνο του στον ενεπίγραφο σταυρό, στον οποίο διακρίνει κανείς τη φράση (βασιλιάς Ιουδαίων) REX IVD, αλλά με την παρουσία για πρώτη φορά τόσο της Μαρίας και του Ιωάννη εκ δεξιών του, όσο και του εκατόνταρχου στα αριστερά του. Ένα τυπολογικό χαρακτηριστικό που αφορά και τις δύο αυτές παραστάσεις και το οποίο αξίζει να συγκρατήσουμε, είναι ότι Ιησούς, αν και συγκρατείται στο σταυρό από τέσσερα καρφιά, δε μοιάζει να κρέμεται σε αυτόν, αλλά να ορθώνεται ζωντανός ενώπιον του. Η έμφαση δηλαδή δε δίνεται στην αγωνιώδη πάλη με τον επερχόμενο θάνατο, αλλά στον καταλυτικό θρίαμβο επ' αυτού, όχι ως Christus patiens, αλλά ως Christus Triumphans στέκεται ο Εσταυρωμένος στις περιπτώσεις αυτές απέναντι στο θεατή.

Από τη στιγμή αυτή και μετά ο Εσταυρωμένος μεγάλη καριέρα σε όλα τα μέσα κια υλικά, αγάπη για πειραματισμούς, εμείς θα περιοριστούμε στην ανάλυση ορισμένων παραδειγμάτων από το 15ο και 16ο αιώνα

16/4

Αναστάσιος,

Αναστασία,

Πασχάλης,

Λάμπρος,

Λαμπρινή

Γαλνός,

Γαλήνη

18/4

Ραφαήλ,

Ραφαέλα

19/4

Φιλίππα,

Θεοχάρης,

Θεοχαρούλα

20/4

Ζάκκος

DOCUMENTA 14

Η καρδιά της σύγχρονης τέχνης χτυπάει στην Αθήνα

Σε μία τεράστια υπαίθρια γκαλερί έχει μεταμορφωθεί η Αθήνα για τις ανάγκες της έκθεσης σύγχρονης Τέχνης “Documenta 14”, στην οποία περισσότεροι από 160 καλλιτέχνες από όλον τον κόσμο παρουσιάζουν τα έργα τους.

Η documenta θεωρείται η κορυφαία έκθεση σύγχρονης Τέχνης και διοργανώνεται κάθε 5 χρόνια στο Κάσσελ της Γερμανίας. Εκεί, η έκθεση θα ανοίξει στις 10 Ιουνίου και θα παραμείνει μέχρι τον Σεπτέμβριο. Είναι η πρώτη φορά στην εξηντάχρονη ιστορία του θεσμού της Documenta, που η έδρα της μοιράζεται σε δύο πόλεις και η ελληνική πρωτεύουσα γίνεται το επίκεντρο του παγκόσμιου καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος.

Το ταξίδι της Documenta 14 ξεκίνησε από την Αθήνα και επισήμως, το Σάββατο 8 Απριλίου με τα επίσημα εγκαίνια της έκθεσης στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) από τον πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, Φρανκ-Βάλτερ Στάνιμπεργερ, μετά από πρόσκληση του προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου.

Οι επισκέπτες καλούνται να περιηγηθούν στην πόλη με πολλές παρακάμψεις σε μεγάλα και μικρά σημεία και να ανακαλύψουν τις δημιουργίες και δράσεις 160 καλλιτεχνών, σε περισσότερα από 40 σημεία. Πρωτότυπα έργα και κατασκευές κορυφαίων εικαστικών από όλο τον κόσμο, θα κοσμήσουν την πλατεία Εθνικής Αντίστασης (πρώην πλ. Κοτζιά), την πλατεία Συντάγματος, την πλατεία Αυδή στο Μεταξουργείο, τον πεζόδρομο Διονυσίου Αρεοπαγίτου, δημόσια ιδρύματα, πλατείες, κινηματογράφους, πανεπι-

στημιακούς χώρους και βιβλιοθήκες μέχρι τις 16 Ιουλίου.

Όπως επεσήμανε ο καλλιτεχνικός διευθυντής της Documenta 14 Adam Szymczyk, «Το 2017 για πρώτη φορά στην 60χρονη πορεία της, η documenta θα διοργανωθεί και σε δεύτερο τόπο –την Αθήνα- καθιστώντας το Κάσσελ και την ελληνική πρωτεύουσα ισότιμους τόπους φιλοξενίας της έκθεσης. Η documenta θα εγκαταλείψει τον αδιαφιλονίκητο -μέχρι στιγμής- ρόλο του οικοδεσπότη και θα αποκτήσει έναν νέο ρόλο: του φιλοξενούμενου στην Αθήνα». Η documenta στο Κάσσελ είναι η πιο ση-

μαντική έκθεση σύγχρονης τέχνης παγκοσμίως. Το 1955 ο ζωγράφος και γλύπτης Arnold Bode από το Κάσσελ διοργάνωσε μια μεγάλη έκθεση για την ευρωπαϊκή τέχνη του 20ου αιώνα που ονομάστηκε documenta. Με αυτήν συνδέθηκαν, δέκα χρόνια μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, έργα εθνικής σημασίας, όπως μεταξύ άλλων η αποκατάσταση των χαρακτηρισμένων καλλιτεχνών και η επανένταξη της Γερμανίας στα έθνη του πολιτισμού. Από τότε έχουν διοργανωθεί στο Κάσσελ, 13 εκθέσεις, μέσα σε 60 χρόνια.

E.K.

**Athen 8.4 – 16.7.
Kassel 10.6 – 17.9.2017**

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ

Προβολή ταινίας “Ειρηνναίος Γαλανάκης”

«Ειρηνναίος Γαλανάκης, ένας ειρηνικός επαναστάτης» είναι ο τίτλος της ταινίας-ντοκιμαντέρ των Γιώργου Κουκουράκη και Θωδωρή Παπαδουλάκη, που θα προβληθεί την Τετάρτη 19 Απριλίου στις 7:30 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με είσοδο ελεύθερη για το κοινό. Προλογίζει η Λένα Διβάνη, συγγραφέας, καθηγήτρια Ιστορίας στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο ντοκιμαντέρ εξιστορούνται τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του μεγάλου ιεράρχη. Μια μοναδική διαδρομή πίστης, αγώνα και

προσφοράς με ένα πρωτοποριακό κοινωνικό έργο που φώτισε τις ζωές χιλιάδων ανθρώπων στην Κρήτη και τη Γερμανία. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην αντιδικτατορική του δράση και στον πρωτοφανή λαϊκό ξεσηκωμό για την επιστροφή του στη μητροπολι Κισάμου και Σελίνου το 1980. Για τον μητροπολίτη Ειρηνναίο μιλούν ο δημοσιογράφος και στιχουργός Λευτέρης Παπαδόπουλος, ο αείμνηστος δημοσιογράφος Βάσος Μαθιόπουλος, ο σκηνοθέτης Λευτέρης Ξανθόπουλος, ο μητροπολίτης Ουγκάντας

Ιωνάς και Κρητικοί που τον έζησαν από κοντά. Ο ίδιος ο Ειρηνναίος αναπολεί με συγκίνηση τα νεανικά του χρόνια και αφηγείται σημαντικές στιγμές της πολυτάραχης ζωής του.

Το ντοκιμαντέρ, διάρκειας 50 λεπτών, είναι μια παραγωγή του Γιώργου Κουκουράκη και της Indigo View με συμπαραγωγή την Cosmote TV.

Την εκδήλωση συνδιοργανώνουν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και η Indigo View με την υποστήριξη του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

Κινηματογράφος

SUBURRA:
ΥΠΟΓΕΙΑ ΠΟΛΗΑΡΧΗΓΟΣ
ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ

FAST AND FURIOUS 8

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

DALIDA

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ
ΣΤΟ ΚΕΛΥΦΟΣ

THE LAST FACE

ΑΤΤΙΚΟΝ

(χειμερινό) Τηλ.: 2821027717

έως 26/04

ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ
(ελληνικά)

Προβολές: 6.45 & 8.40 μ.μ.

SUBURRA: ΥΠΟΓΕΙΑ ΠΟΛΗ

Προβολές: 7.30 & 10 μ.μ.

Η ΑΡΝΗΣΗ

Προβολή: 10.30 μ.μ.

17/04 έως και Κυριακή 23/04

ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ
(ελληνικά)

Προβολή: 6 μ.μ.

DALIDA

Προβολή: 7.45 & 10.15 μ.μ.

THE LAST FACE

Προβολή: 7.30 & 10 μ.μ.

Μ. Παρασκευή έως και Κυριακή του
Πάσχα ο κινηματογράφος θα παρα-
μείνει κλειστός

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

FAST AND FURIOUS 8

Καθημερινά: 8 & 10.30 μ.μ

Μ. Σάββατο*: 7μ.μ.

Κυριακή Πάσχα 16 & 17/4: 5.30, 8 και
10.30μ.μ.ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΣΤΟ
ΚΕΛΥΦΟΣ

Καθημερινά: 10.30 μ.μ

ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ: ΤΟ
ΧΑΜΕΝΟ ΧΩΡΙΟ (μεταγλ.)

Καθημερινά: 7 μ.μ. (ελληνικά)

Μ. Σάββατο*: 7μ.μ.

Κυριακή Πάσχα 16 & 17/4: 5.30 & 7μ.μ.

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

Καθημερινά: 10.30 μ.μ

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΤΕΡΑΣ

Καθημερινά: 8.20 μ.μ. (ελληνικά)

Κυριακή Πάσχα 16 & 17/4: 6 & 8.20μ.μ.

ΤΡΕΞΕ

Καθημερινά: 8.30 & 10.30 μ.μ.

ΚΟΝΓΚ: Η ΝΗΣΟΣ ΤΟΥ
ΚΡΑΝΙΟΥ

Καθημερινά: 8.20 μ.μ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

Από Κυριακή Πάσχα 16 & 17/4: 6 μ.μ.

Μεγάλη Παρασκευή Κλειστός

*Το Μ. Σάββατο θα προβληθούν μόνο
2 ταινίεςSTER CINEMAS
(ΜΕΓΑ ΠΛΑΤΕ)

Τηλ.: 2821057757-8-9

FAST AND FURIOUS 8

ΑΙΘ.1 Καθημερινά: 7.15 και 10μ.μ.

ΑΙΘ.2 Καθημερινά: 8.30μ.μ.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΣΤΟ
ΚΕΛΥΦΟΣ

ΑΙΘ.3 Καθημερινά: 10.20μ.μ.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

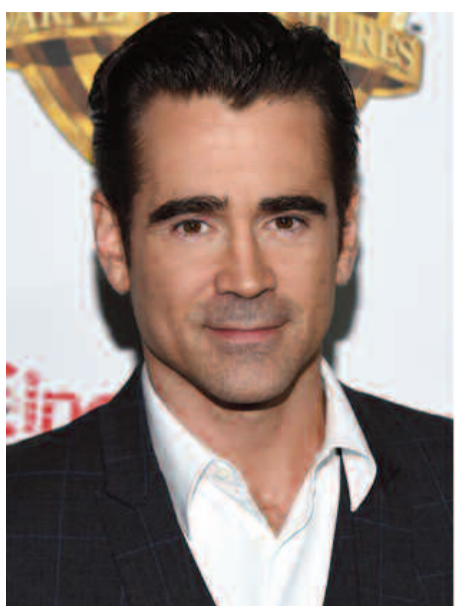
ΑΙΘ.3 ΚΥΡ. ΕΩΣ ΤΕΤ.: 8.20μ.μ.

ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ 3

ΑΙΘ.1 Καθημερινά: 6.15μ.μ.

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΤΕΡΑΣ

ΑΙΘ.3 Καθημερινά: 6μ.μ. (μεταγλ.)

ΣΗΜ. Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΘΑ ΠΑ-
ΡΑΜΕΙΝΕΙ ΚΛΕΙΣΤΟΣ ΤΗ Μ. ΠΑΡΑ-
ΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΤΟ Μ. ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΕ-ΜΠΕ » Ο Γιώργος Λάνθιμος θα συμμετάσχει στο διαγωνιστικό πρόγραμμα του φετινού 70ού Φεστιβάλ Κινηματογράφου των Καννών, σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα του Φεστιβάλ.

Στο Φεστιβάλ Καννών
ο Γιώργος Λάνθιμος

■ Με την ταινία "The killing of a sacred deer"

Ο ταλαντούχος Έλληνας σκηνοθέτης θα διεκδικήσει τον Χρυσό Φοίνικα με την τελευταία ταινία του "The killing of a sacred deer" («Ο φόνος ενός ιερού ελαφιού»), επιστρέφοντας στην Κρουαζέτ δυο χρόνια μετά το ειδικό βραβείο της επιτροπής, που είχε αποσπάσει το 2015 για το «Lobster».

Πρόκειται για τη δεύτερη αγγλόφωνη ταινία του Γιώργου Λάνθιμου, με συνεργάτη πάλι τον σεναριογράφο Ευθύμη Φιλίππου και πρωταγωνιστές αυτή τη φορά τους Κόλιν Φάρελ, Νικόλ Κίντμαν και Αλίσια Σιλβερστόουν. Η νέα ταινία φαίνεται ότι είναι εμπνευσμένη από αρχαία τραγωδία του Ευριπίδη και αφορά έναν χειρουργό, που προσπαθεί να εντάξει στην οικογένειά του έναν έφηβο, γεγονός που θα ταράξει την ιδεατή ζωή του.

Το φετινό Φεστιβάλ των Καννών θα πραγματοποιηθεί μεταξύ 17 και 28 Μαΐου.

Οι ταινίες που συμμετέχουν στον διαγωνισμό είναι οι εξής:

- «Loveless» του Αντρέι Ζβιάγκιντσεφ

- «Good Time» των Μπένι Σάφντι και Τζος Σάφντι
- «You were never really here» της Λιν Ράμσεϊ
- «L'Amant double» του Φρανσουά Οζόν
- «Jupiter's Moon» του Κορνέλ Μουντρούσο
- «A gentle creature» του Σεργκέι Λόζνιτσα
- «The killing of a sacred deer» του Γιώργου Λάνθιμου
- «Radiance» της Ναόμι Καουάσε
- «Le jour d' apres» του Χονγκ Σανγκσού
- «Le Redoutable» του Μισέλ Χαζαναβίσιους
- «Wonderstruck» του Τοντ Χέινς
- «Happy end» του Μίχαελ Χάνεκε
- «Rodin» του Ζακ Ντουαγιόν
- «Les proies» της Σοφία Κόπολα
- «120 battements par minute» του Ρομπέν Καμπιλό
- «Okja» του Μπογκ Τζουν-Χο
- «In the Fade» του Φατίχ Ακίν
- «The Meyerowitz stories» του Νόα Μπάουμπαχ

ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ολοκλήρωση Παιδικού Θεατρικού Εργαστηρίου

Ολοκληρώνεται στο τέλος Απριλίου, ο 10ος κύκλος μαθημάτων του Παιδικού Θεατρικού Εργαστηρίου, ενός θεσμού που ξεκίνησε το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Κρήτης το Νοέμβριο του 2007. Στο φετινό Πρόγραμμα Θεα-

τρικής Παιδείας και Δράσης συμμετείχαν 150 παιδιά, ηλικίας από 6 έως 17 ετών, τα οποία έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και ζήλο για τις γνώσεις που τους παρέχει το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης, γύρω από το θέατρο και τη ζωή.

Τα μεγαλύτερα παιδιά με υπεύθυνο τον Λεωνίδα Μανωλικάκη, θα παρουσιάσουν τις εργασίες τους, στο Θέατρο «Δημήτρης Βλυσίδης», σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα: - «Η γειτονιά» Τρίτη 18 και Τετάρτη 19 Απριλίου,

ώρα 21:00 - «Παγωμένο τριαντάφυλλο» Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Απριλίου 2017, ώρα 21:00 - «Όταν οι άλλοι κοιμούνται» Σάββατο 29 και Κυριακή 30 Απριλίου, ώρα 21:00 Η είσοδος είναι ελεύθερη.

ΣΤΙΣ "ΕΠΙΛΟΓΕΣ"

Πασχαλιάντικο δρώμενο

Πασχαλιάντικο δρώμενο με την αφήγηση του παραμυθιού "Το τσουρέκι της Αλεπούς" θα πραγματοποιηθεί αύριο, Μεγάλο Σάββατο στις 12 το μεσημέρι στο βιβλιοπωλείο "Επιλογές".

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του βιβλιοπωλείου, «"Το τσουρέκι της Αλεπούς" είναι ένα λαϊκό παραμύθι που μας έρχεται από το 1880...το έλεγαν οι γιαγιάδες στην Ήπειρο στα παιδιά τους και είναι γνωστό ως Η πίτα της αλεπούς...Εμείς το "πειράξαμε" λίγο για να έχει άρωμα από το Πάσχα και θα σας το πούμε το Μεγάλο Σάββατο στις 12:00. Που αλλού...στο Βιβλιοπωλείο Επιλογές! Στη συνέχεια, η αγαπημένη μας κα. Νίκη θα μας διηγηθεί με το μοναδικό της τρόπο τα υπέροχα έθιμα του τόπου μας που ξεκίνησαν και αυτά από άλλες εποχές και έφτασαν σε μας με πολύ αγάπη και κόπο! Και για το τέλος, μα γίνεται Πάσχα χωρίς τσουγκρίσματα και γλυκά;».

Είσοδος Ελεύθερη

:

ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Εκθεση από τους
Φίλους της Τέχνης

Οι Φίλοι της Τέχνης εγκαινιάζουν έκθεση ζωγραφικής, αιογραφίας, γλυπτικής και κεραμικής στο Γιαλί Τζαμισί την Τετάρτη 19 Απριλίου στις 8 μ.μ Η έκθεση θα είναι ανοικτή μέχρι τις 25 Απριλίου, καθημερινά 10.30 π.μ. και 6-11μ.μ.

:

:

:

ΣΤΗ ΧΑΛΕΠΑ

Θρησκευτική
συνάντηση
Επιταφίων

Με θρησκευτική ευλάβεια και κατανύξη, πλήθος πιστών αναμένεται να συρρεύσουν σήμερα Μ. Παρασκευή το βράδυ στους Ναούς των Χανίων για την ακολουθία του Επιταφίου.

Στην ενορία της Χαλέπας, κατά τη διάρκεια της περιφοράς τους σε δρόμους της περιοχής θα συναντηθούν έξω από το Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελ. Κ. Βενιζέλος" περίπου στις 9.30 μ.μ., οι Επιτάφιοι των Ιερών Ναών Ευαγγελιστρίας και Αγίας Μαγδαληνής. Θα αναπεμφθεί κοινή δέσση υπέρ υγείας και ενισχύσεως των πιστών και θα ψαλλεί μέρος των Εγκωμίων.

20 - 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

19ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

Κινηματογραφική λέσχη *ciné* Ιστορίες του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Δήμος Χανίων παρουσιάζουν την Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Απριλίου (6:30-11:30μμ) στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων το 19ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, με ελεύθερη είσοδο.

ΟΙ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Πέμπτη 20 Απριλίου

18:30 - 19:40 / **Δεύτερη ζωή - Από αγκάθι ρόδο**/50' / Σκην. Νικόλ Αλεξανδροπούλου/

Ο Δημήτρης ζει χάρη στην καρδιά του Νικόλα που «έφυγε» σε τροχαίο, ο Εμμανουήλ ζει χάρη στο ήπαρ μιας άγνωστής του γυναίκας που χάθηκε πρόωρα. Και οι δύο απέκτησαν μια δεύτερη ζωή χάρη στην εσωτερική δύναμη των συγγενών δύο άλλων οικογενειών και το σύγχρονο «θαύμα» της μεταμόσχευσης.

Σόλων, Ταξίδι στο χρόνο/ 20' / Σκην. Γιάννης Αδρίμης / Ο Σόλων Λέκκας, που γεννήθηκε το 1946 στην Πηγή της Λέσβου, αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση ερασιτέχνη αυτοδίδακτου τραγουδιστή. Τραγουδά παραδοσιακά τραγούδια της Μυτιλήνης, μικρασιάτικα, καθώς και αμανέδες. Ο Σόλωνας, χτίστης και λιθοξόος στο επάγγελμα, πρεσβεύει μια εποχή που χάνεται και που με τη χαρακτηριστική φωνή του την τραγουδάει και την προσφέρει απλόχερα στις επόμενες γενιές.

19:40 - 19:50 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

19:50-20:55 / **Ο ξυλουργός και η γυναίκα του**/ 16' / Σκην. Κωνσταντίνος Γεωργόπουλος

Ο Δημήτρης και η Ασημούλα μοιράζονται εξήντα χρόνια έγγαμου βίου. Η αγάπη τους, αμείωτη μέσα στα χρόνια, παραμένει φανερή σε όλους. Όταν το 2000 η Ασημούλα θα εμφανίσει τις πρώτες ενδείξεις απώλειας μνήμης, ο Δημήτρης θα κληθεί να ξεπεράσει τον εαυτό του για να είναι μαζί της.

Μέρες της λίμνης / 48' / Σκην. Πανδώρα Μουρίκη
Εμείς, η κοινωνία των ανθρώπων, έχουμε συνηθίσει να λέμε: «εμείς και η Φύση». Μήπως όμως είμαστε ένα με την Φύση κι όχι δίπλα ή απέναντι; Το ντοκιμαντέρ αυτό, που εξελίσσεται στη λίμνη Κερκίνη, προσεγγίζει την κοινή πορεία του οικοσυστήματος και των κατοίκων των παραλίμνιων χωριών.

20:55- 21:10 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

21:10 - 22:50 / **Που είσαι Σιγκάλ;** / 98' / Σκην. Άγγελος Ράλλης

Το 2014, το Ισλαμικό Κράτος κατέκτησε την πόλη Σιγκάλ και απήγαγε 3.000 γυναίκες Γεζίντι. Σ' ένα έρημο ορυχείο άνθρακα στα τουρκικά σύνορα, Γεζίντι πρόσφυγες προσδοκούν την ασφαλή επιστροφή τους. Μέσα από τα μάτια ενός ηλικιωμένου, ενός εφήβου και μιας οικογένειας, το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει τα διλήμματα αυτής της διωκόμενης θρησκευτικής μειονότητας.

Παρασκευή 21 Απριλίου

18:30-19:55 / **Ο μεγάλος περίπατος της Άλκης** / 85' / Σκην. Μαργαρίτα Μαντά

Ένας κινηματογραφικός περίπατος στην πολυτάραχη ζωή και στο πλούσιο έργο της συγγραφέως Άλκης Ζέη.

19:55 -20:10 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

20:10-21:15/ **Ο Ελκόμενος επί κρημνού**, Κρήτη 1947/66' / Σκην. Κώστας Νταντινάκης

Κρήτη, 1947. Ενώ στα Χανιά μαίνεται ο Εμφύλιος, τα μεσάνυχτα της 1ης Αυγούστου, παρακρατικοί της ομάδας Παύλου Γύπαρη απαγάγουν δολίως από το σπίτι του τον αγωνιστή ιερέα του ΕΑΜ Νικόλαο Αποστολάκη και αφού τον βασανίζουν απάνθρωπα τον πετούν στον Κόκκινο Γκρεμό κοντά στις φυλακές Καλαμίου.

21:15-21:30 Συζήτηση με τον Σκηνοθέτη

21:30-21:40 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

21:40-23:20 / **Φαντάσματα πλανιούνται πάνω από την Ευρώπη** / 99' / Σκην. Μαρία Κουρκούτα και Νίκη Γιάνναρη

Η καθημερινότητα των μεταναστών (Σύρων, Κούρδων, Πακιστανών, Αφγανών και άλλων) στον αυτοσχέδιο καταυλισμό της Ειδομένης.

ΑΠΟ ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Σχολικός Διαγωνισμός “Ζωγραφική σε Βότσαλο”

Στα πλαίσια των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ναυτικού Μουσείου Κρήτης, προγραμματίζεται για 19η συνεχή χρονιά η εκδήλωση «Παιδική Έκφραση και Δημιουργία» όπου σχολεία του Νομού μας θα παρουσιάσουν δρώμενα εμπνευσμένα από την επίσκεψή τους στους χώρους του Μουσείου μας. Παράλληλα προγραμματίζεται η πραγματοποίηση του διαγωνισμού ζωγραφικής επάνω σε βότσαλο για όλα τα παιδιά Νηπιαγωγείων και Δημοτικών Σχολείων με θέμα «Μία θαλασσινή εικόνα!» Η εργασία είναι ατομική, τα παιδιά μπορούν να ζωγραφίσουν με ό, τι υλικό θέλουν, ενώ υποχρεωτικό είναι κάτω από τη ζωγραφιά να αναγράφεται το αρχικό του ονόματος και το επώνυμο με ευδιάκριτα γράμ-

ματα μικρού μεγέθους και στη πίσω πλευρά του βότσαλου να αναγράφεται η τάξη, το σχολείο του και τηλεφώνο επικοινωνίας για κάθε διαγωνιζόμενο. Το βότσαλο θα πρέπει να έχει μήκος από 10 έως 20 cm. Τα καλύτερα έργα θα βραβευτούν, αφού πρώτα χωριστούν σε κατηγορίες ανάλογα με την ηλικία των παιδιών. Η εκδήλωση, για άλλη μια χρονιά, θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με το Τμήμα Δια Βίου μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων. Τα έργα των παιδιών θα πρέπει να παραδοθούν στο Ναυτικό Μουσείο Κρήτης έως και τη Παρασκευή 28 Απριλίου. Περισσότερες πληροφορίες στη Γραμματεία του Μουσείου ή στα τηλέφωνα 28210-91875 & 28210-74484.

ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Παιδικός διαγωνισμός ζωγραφικής

Διαγωνισμό ζωγραφικής για παιδιά ηλικίας 10 - 12 ετών (5ης και 6ης τάξης Δημοτικών Σχολείων Δήμου Χανίων) διοργανώνουν ο Δήμος Χανίων και η ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ με θέμα: “Καλοκαίρι”.

Τα έργα θα κριθούν από την Καλλιτεχνική Επιτροπή της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων. Το έργο που θα επιλεγεί, θα γίνει εξώφυλλο στο πρόγραμμα των θερινών εκδηλώσεων “Πολιτιστικό Καλοκαίρι - Χανιά 2017”. Στον δημιουργό - μαθητή/ρια του πρώτου έργου, θα δοθούν 2 δωρεάν εισιτήρια για όλες τις παιδικές παραστάσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου του καλοκαίρι 2017.

Τα υπόλοιπα έργα θα αποτελέσουν μέρος

σύνθεσης, η οποία θα εκτυπωθεί και θα τοποθετηθεί στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου.

Προδιαγραφές έργου: Θέμα “Καλοκαίρι”, μέγεθος : 20cm X 20cm, τεχνολογία: ελεύθερη (εκτός κολάζ), ημερομηνία παράδοσης έργων: έως Τετάρτη 24 Απριλίου 2017, ώρα 14.00, τόπος παράδοσης έργου: Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (Ακτή Ενώσεως και Πλατεία Κατεχάκη, Παλιό Λιμάνι Χανίων), ημέρες και ώρες παράδοσης έργου: Δευτέρα έως Παρασκευή 09.00 - 14.00. Τα έργα είναι ατομικά και το κάθε παιδί μπορεί να συμμετέχει με ένα μόνο έργο. Πίσω από κάθε έργο θα πρέπει απαραίτητα να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του παιδιού, το σχολείο και η τάξη.

Πάσχα κατάνυξης σε Μετέωρα και Άγιο Όρος

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΖΩΗΣ
ΑΠΕ ΜΠΕ

Η αγιομετεωρίτικη μοναστική κοινότητα και γενικότερα το περιεχόμενο της Αγιομετεωρίτικης κληρονομιάς, πρεσβευτές ορθοδοξίας, ελληνισμού, παιδείας, ιδανικών και πολιτισμού σε όλο τον κόσμο, αποτελούν αναμφισβήτητα τις ημέρες του Πάσχα έναν πνευματικό προορισμό έμπλοκο των ναμάτων της Ορθόδοξης πίστης και λατρείας όπως τον επιτάσσει η παράδοση της Εκκλησίας και του ελληνικού λαού.

Εν τον δικό της μοναδικό τρόπο που αξίζει κανένας να απολαύσει, γιορτάζει η περιοχή της Καλαμπάκας το Πάσχα. Τα μοναστήρια των Μετεώρων και τότε και τώρα παραμένουν πιστά στην πνευματική διάσταση της ανάστασης του Κυρίου μας βιώνοντας το Θείο πάθος με έναν τρόπο μοναδικό. Παράλληλα έθιμα και γιορτές στη ευρύτερη περιοχή συνθέτουν ένα σκηνικό ιδανικό γι' αυτές τις άγιες ημέρες.

Η παραπάνω ατμόσφαιρα δεν χαρακτηρίζει μόνο τα μοναστήρια των Μετεώρων. Είναι, σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συλλόγου Μετεώρων Λιθόπολις, ενός συλλόγου που ενδιαφέρεται για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της Αγιομετεωρίτικης Κληρονομιάς Γρηγόρη Καλύβα, και τα υπόλοιπα μοναστήρια της περιοχής (Σταγιάδων, Χρυσίνου, Σιαμάδων, Αγ. Θεοδώρων, Βυτουμά) που δίνουν την πνευματική αίγλη ολόκληρη τη μεγάλη εβδομάδα.

Ο επισκέπτης της περιοχής έχει τη μοναδική ευκαιρία να μεταλάβει αυτής της πνευματικότητας που καταυγάζουν αυτές τις άγιες μέρες τα Μετέωρα και τα άλλα Μοναστήρια της περιοχής αλλά και να νιώσει την τοπική φιλοξενία σ' ένα φυσικό περιβάλλον των χρωμάτων και των αρωμάτων.

Μια μοναδική ατμόσφαιρα της κορύφωσης του Θεού δράματος βιώνουν όσοι βρεθούν σήμερα Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ στην ακολουθία του μυστικού δείπνου και των παθών στην Ιερά Μονή Βαρλαάμ. Τα λόγια του Παπαδιαμάντη, «...Εισέλθωμεν εις τους ναούς και ίδωμεν άλλον κόσμον, κόσμον Ουράνιον. Ενωθώμεν τουλάχιστον πνευματικώς εκεί εις τας Εκκλησίας, γινόμενοι όλοι αδελφοί, όλοι ίσοι απέναντι του Εσταυρωμένου. Εκεί προ του θυσιαστηρίου ας σιγήσουν τα

πάθη, και ας ομιλήσει η καρδιά και ας ακουσθή η φωνή της συνειδήσεως...», λες πως εδώ γίνονται πράξη.

Οι ευαγγελικές περικοπές, 12 κατά σειρά, εξιστορούν την πορεία του Θεανθρώπου προς τον Γολγοθά όπου ακούγεται το «Ηλί Ηλί λαμά σαβαθανί» και το τετέλεσθαι του Θεανθρώπου. Η πένθιμη Μεγάλη Παρασκευή, με το «η ζωή εν τάφω» και το «ω γλυκύ μου έαρ», τελειώνει με την περιφορά των επιταφίων των τεσσάρων ενοριών (Αγ. Βησσαρίωνα, Αγ. Κων/νου και Ελένης, Κοιμ. Θεοτόκου και Οσίων Μετεωριτών Πατέρων) της Καλαμπάκας.

Με το Χριστός Ανέστη, τη θλίψη διαδέχεται και η χαρά του

Αναστάτος Χριστού. Τώρα τη σειρά παίρνει η λαϊκή παράδοση με όλα εκείνα τα στοιχεία που την καθιστούν αναπόσπαστο και αναντικατάστατο κομμάτι του τοπικού πολιτισμού. Ο οβελίας έχει την τιμητική του, όπως και τα κόκκινα αυγά, οι χοροί και τα τραγούδι με τις ανταλλαγές ευκών. Όλες οι εκδηλώσεις του ελληνικού λαού μετά τη λαμπρή (Πάσχα) είναι συνυφασμένες με το μέγα γεγονός της Αναστάσεως. Για την Καλαμπάκα όλα αυτά συμπυκνώνονται στη λέξη πασχαλόγιορτα.

Τα Μετέωρα, η Καλαμπάκα και η ευρύτερη περιοχή σίγουρα αποτελούν μια ανεπανάληπτη εμπειρία για ένα Πάσχα διαφορετικό, σχεδόν μοναδικό!!

Στο Άγιο Όρος

ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΖΙΜΑΣ
ΑΠΕ ΜΠΕ

Η λιτανεία κρατάει έξι ολόκληρες ώρες και δεν έχει τίποτα το κοσμικό. Ούτε μπάντες, ούτε βαθμοφόρους με άστρα και γαλόνια, ούτε γραβατομένους επισήμους να σκορπούν χαμόγελα στην κεφαλή. Μπροστά πάει ένας μοναχός χτυπώντας το ξύλινο χειροτάλαντο (σ.σ. κάτι σαν σήμαντρο). Ακολουθούν οι ψαλτάδες, οι ιερομόναχοι και οι ιεροδιάκονοι με τα θυμιάτα, ο επίσκοπος που προεξάρχει της τελετής, ο Πρωτεπιστάτης με τα άλλα μέλη της Ιεράς Επιστοσίας, εις-στοί μεταφέρουν με ευλάβεια την εικόνα της Παναγίας του Άξιον Εστί, προστάτιδας της μοναστικής πολιτείας. Πίσω της στοιχίζονται πατέρες και εκατοντάδες λαϊκοί που συρρέουν τέτοιες μέρες στο Άγιο Όρος για να συμμετάσχουν, πολλοί εξ αυτών, στην κορυφαία, τελετουργία, αυτή της λιτανείας της Παναγίας του Άξιον Εστί, στις Καρυές, τη Δευτέρα του Πάσχα.

Λιτανεία εικόνων γίνεται σε όλα τα μοναστήρια του Άθω μετά την Ανάσταση, αλλά ετούτη στις Καρυές είναι η κορυφαία, η πλέον εντυπωσιακή.

Οι στιγμές είναι μοναδικές, λένε όσοι τις έχουν ζήσει. Οι βυζαντινές ψαλμωδίες διαχέονται στην ανοιξιάτικη ατμόσφαιρα και γύρω η ανθισμένη φύση στον καταπράσινο Άθω αναπέμπει και

αυτή, με τον δικό της τρόπο, "δέσση" προς τον Ύψιστο. "Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε τα πάντα εν σοφία εποίησας..."

Η πομπή με την εικόνα ξεκινάει από τον ιερό ναό του Πρωτάτου στην πλατεία των Καρυών, πρωτεύουσας του Αγίου Όρους, με τις καμπάνες του ναού να ηχούν χαρμόσυνα και διασχίζοντας δρόμους και πλακόστρωτα, ανηφόρες και κατηφόρες, περνάει από όλα τα κελιά, όπου εγκαταβιούν μοναχικοί καλόγεροι.

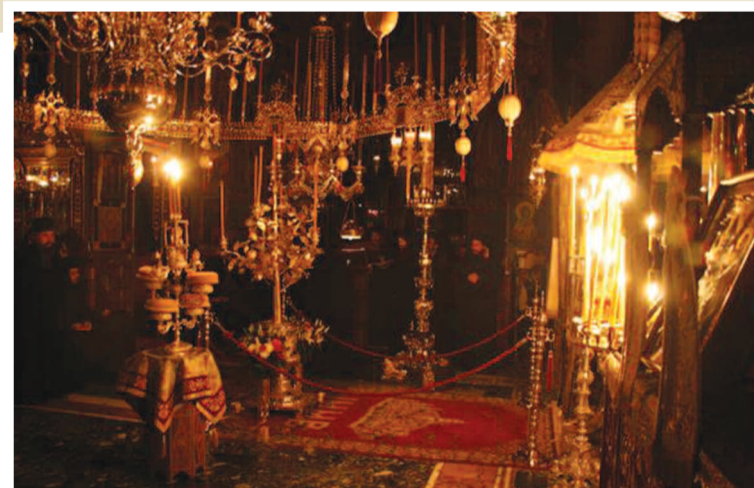
Η λιτανεία περνάει από τα κονάκια και τα κελιά των μοναχών, οι οποίοι υποδέχονται την εικόνα με τιμές και παράλληλα προσφέρουν εδέσματα, τυρί και κρασί για να κεραστούν οι επισκέπτες του Αγίου Όρους.

Είναι εξάλλου η "δική" τους γιορτή και έχουν επομένως τον πρώτο λόγο.

Θεωρούν, οι κελιώτες, ασκήτες την εικόνα του Άξιον Εστί αποκλειστικά δική τους, καθώς σύμφωνα με την παράδοση σε κελί έγινε το ψάλισμο του ύμνου από τον Αρχάγγελο και από εκεί τη μετέφεραν οι πατέρες τον ενδέκατο αιώνα στο Πρωτάτο.

Έχουν και άλλο λόγο οι "πληβείοι" του Άθω να γιορτάζουν τη λιτανεία, αφού θεωρούν ότι αποτελεί ευλογία για ευδοκίμηση των οπωροκρηπυτικών που καλλιεργούν και από τα οποία κυρίως τρέφονται.

Μπορεί να "λάμπει" περισσότερο από εκείνες των μοναστηριών η λιτανεία των Καρυών, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν κυριαρχεί η βυζαντινή μεγαλοπρέπεια και στις τελετές των μοναστηριών, όπου η Ανάσταση ξεκινάει στις 2 μετά τα μεσάνυχτα και ολοκληρώνεται με τη φέξη του πρωινού.

Ολόκληρος ο Άθω υποκλίνεται ανήμερα του Πάσχα στο μεγαλείο της Ανάστασης. Οι καμπανάρηδες των μοναστηριών, μια ειδικότητα για την οποία λίγοι εκπαιδεύονται, αφού σε μερικές περιπτώσεις, όπως στη μονή Μεγίστης Λαύρας, ο "μαέστρος" χτυπάει αρμονικά δεκαεφτά καμπάνες ταυτοχρόνως και στο ρωσική μοναστήρι μία που ζυγίζει δώδεκα τόνους, κατευθύνουν με απίστευτη άνεση τις αλυσίδες χωρίς να τους ξεφεύγει "νότα", δημιουργώντας μια νυχτερινή πανδαισία κάτω από τον έναστρο ουρανό στο γαλήνιο "Περιβόλι της Παναγίας".

Και μέσα στο ναό του μοναστηριού, την ίδια ώρα, οι γιγαντιαίοι πολυέλαιοι περιστρέφονται ασταμάτητα, "όπως η γη γύρω από τον ήλιο", ενώ οι μελωδίες των δίκως άλλο καλύτερων βυ-

ζαντινών χορωδιών, γλυκαίνουν την κατανυκτική ατμόσφαιρα αναγγέλοντας το "Χριστός Ανέστη".

Πώς, λοιπόν, υπό αυτές τις συνθήκες, να μην "βουλιάζει" κάθε χρόνο τέτοιες μέρες από πιστούς η κερσόνησος του Άθω;

Χιλιάδες είναι και αυτοί που θα ανέβουν και φέτος για να ζήσουν την μοναδική αυτή εορταστική πασχαλινή εμπειρία στο Όρος και ακόμα περισσότερο, εκείνοι που δεν μπόρεσαν να βρουν ένα κρεβάτι για διανυκτέρευση σε κάποιο μοναστήρι ή έστω σ' ένα κελί.

Σύμφωνα με πληροφορίες, όλα τα μοναστήρια έχουν δηλώσει πληρότητα μέχρι και τις 6 Μαΐου, ενώ δεν υπάρχει στα πλοία της γραμμής από την Ουρανούπολη και την Ιερισσό εισιτήριο ούτε για δείγμα...

**ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ**

«Σήμερα, λείπει λίγη χαρά, να ονειρευτούμε πιο αισιόδοξα, να μη σκεφτόμαστε μόνο πώς θα πληρώσουμε και πώς θα ξεχρεώσουμε. Απορίας άξιο πώς δημιουργούμε ακόμη, αλλά η τέχνη δίνει κίνητρα και μέσα από τις στάχτες...» λέει στις «διαδρομές» η Χανιώτισσα ερμηνεύτρια, συνθέτης και στιχουργός, Ερωφίλη.

ΕΡΩΦΙΛΗ:

«Η τέχνη δίνει κίνητρα και μέσα από τις στάχτες»

Γιάννης Σπανός, Σταμάτης Κραουνάκης, Λίνα Νικολακοπούλου, Χάρης Αλεξίου, Νίκος Παπάζογλου, Νίκος Ξυδάκης, Αλκισπη Πρωτοψάλτη, Μανώλης Λιδάκης, Γλυκερία, Ελένη Τσαλιγοπούλου, Κώστας Χατζής, Παντελής θαλασσινός, Βασίλης Σκουλάς... και πολλοί άλλοι.

Το έντεχνο ελληνικό τραγούδι αντέχει;
Δείχνει να αντέχει, αντέχει γενικότερα η καλή μουσική. Αντέχουν και όσοι μπορούν να παράγουν μόνοι τους τη μουσική τους και τα cd τους. Έμπνευση υπάρχει και από νεότερους και από παλαιότερους δημιουργούς.

Ερμηνεύτρια, συνθέτης, στιχουργός. Τι θα συμβουλευάτε τα νέα παιδιά που σε καιρούς κρίσης ονειρεύονται να ακολουθήσουν τον δρόμο της Τέχνης;

Θα τα συμβούλευα να κυνηγήσουν τα όνειρά τους όπως έκανα κι εγώ, αλλά καλό θα είναι να έχουν μία άλλη δουλειά από την οποία θα επιβιώνουν! Σπάνια πια θα σε ζήσει η τέχνη σου και μόνο, ξεκινώντας τώρα και μη διαλέγοντας φυσικά κανένα τηλεπαιχνίδι και τηλεκατασκευασμένη καριέρα!

Μετά το τέλος του φωνικού σχήματος Τρίφωνο πώς ατενίζετε το μέλλον; Ετοιμάζετε κάτι καινούργιο, δικό σας;

Αυτή τη στιγμή δεν υφίσταται το Τρίφωνο, ο Νίκος Κουρουπάκης ζει μόνιμα στη Ν. Υόρκη, ο Δημήτρης Υφαντής στα Γιάννενα και ο Γιώργος Περαντάκος... δεν είναι πια στη ζωή. Δεν υπήρχε καμία διάθεση να συνεχιστεί το γκρουπ. Δεν έχουμε σκεφτεί κάτι για το μέλλον. Ίσως κάποια στιγμή να βρεθούμε για μια συναυλία, μία μοναδική συνάντηση, κάποτε... θα δείξει. Προσωπικά, κάτι θα ετοιμάσω σύντομα, αλλά δεν είναι ανακοινώσιμο ακόμη.

Κάποιο Πάσχα πολύ ιδιαίτερο για σας;

Όποιο Πάσχα περνούσα με την οικογένειά μου στα Χανιά όταν ήμουν μικρή... Καλό Πάσχα εύχομαι σε όλους με υγεία πάνω απ' όλα και αγάπη στις καρδιές μας. Πιστεύω ότι και φέτος θα περάσουμε υπέροχα με αγαπημένους φίλους εδώ στα Χανιά.

έννημα θρέμμα των Χανίων, επιστρέφει απόψε στον γενέθλιο τόπο για μια διαφορετική μουσική συνάντηση αφιερωμένη σε εκείνους που (μας) λείπουν. Μαζί της ο Σταύρος Σιόλας ενώ στην ανάγνωση κειμένων ο Μιχάλης Αεράκης, σε μια καταναυτική μουσική βραδιά στο Νεώριο του Μόρο λίγο μετά την περιφορά του επιταφίου γύρω στις 22.30, την πιο φορτισμένη συναισθηματικά ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας. Λίγο πριν τον ερχομό της στην πόλη, μιλήσαμε με την Ερωφίλη για την απουσία- έμπνευση της αποψινής συναυλίας, για την εποχή μετά το Τρίφωνο, για το μέλλον της έντεχνης μουσικής και τους νέους τραγουδοποιούς σε εποχές δύσκολες, και φυσικά για τα Χανιά, αφετηρία και σημείο αναφοράς της, όπως μας είπε χαρακτηριστικά...

Πώς αισθάνεστε κάθε φορά που επιστρέφετε στον γενέθλιο τόπο για συναυλία;

Μεγάλη χαρά και συγκίνηση κάθε φορά που βρίσκομαι στα Χανιά. Εδώ γεννήθηκα και μεγάλωσα, εδώ είναι αρκετά μέλη της οικογένειάς μου (μπτέρα και αδερφή μαζί μου στην Αθήνα), εδώ έπαιξα, εδώ αγάπησα τη μουσική. Είναι η αφετηρία μου και αν θέλετε ένα σημείο αναφοράς για εμένα κάθε που κάνω κάτι σημαντικό. Διατηρώ ακόμη και αρκετές φίλιες στην πόλη μου!

Ποια ήταν η πηγή έμπνευσης για την μουσική παράσταση «Κι εσύ να λείπεις» που συνδέει ποίηση και μουσική;

Να σας πω... Την ξεκίνησα με αυτόν τον τίτλο το 2015, εμπνευσμένο από ποίημα του Γ. Ρίτσου από τη συλλογή οι Γειτονιές του κόσμου. Αφιερωμένη αρχικά στη μνήμη του μέλους του Τριφώνου Γιώργου Περαντάκου, που αρκετά χρόνια πριν ως καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ Αξάνεμος της Νότιας Χίου, κάθε Μ. Παρασκευή στο χωριό του στην Καλαμωτή έκανε μία παρόμοια εκδήλωση με μελοποιημένη ποίηση. Το 2015 αποφασίσαμε με την Ειρήνη Σιγάλα (γυναίκα του Γιώργου) στη μνήμη του να ξεκινήσουμε κάτι αντίστοιχο, υποδεικνύοντάς μου το συγκεκριμένο ποίημα... Με αφορμή αυτό ξεκίνησα να ψάχνω και άλλα κείμενα ή ποιήματα που θα ταίριαζαν με τη συγκεκριμένη ημέρα αλλά και αντίστοιχα τραγούδια ή μελοποιημένα ποιήματα με ανάλογο περιεχόμενο και συναίσθημα. Γενικότερα όμως για όσους μας λείπουν... Η παράσταση αυτή έγινε το 2015 στον Πολυχώρο Περίπου στον Αγ. Νικόλαο Κρήτης, το 2016 στην κεντρική πλατεία Συντάγματος του Ναυπλίου με 3000 θεατές (μετά την περιφορά του Επιταφίου πάντα).

Τι πιστεύετε πως είναι αυτό που λείπει σήμερα από την ζωή μας;

Λείπουν πάρα πολλά δυστυχώς... Και άλλους μας έχει φέρει κοντά αυτό και άλλους μας έχει αποξενώσει. Αν τρέχεις μόνο για τα δικά σου προβλήματα δεν προλαβαίνεις να ασχοληθείς με τον άλλον. Απ' την άλλη αποδείξαμε ότι σαν κοινωνία είμαστε αλληλέγγυοι προς όλους. Λείπει λίγη χαρά, να ονειρευτούμε πιο αισιόδοξα, να μη σκεφτόμαστε μόνο πώς θα πληρώσουμε και πώς θα ξεχρεώσουμε. Απορίας άξιο πώς δημιουργούμε ακόμη αλλά η τέχνη γενικά δίνει κίνητρα και μέσα από τις στάχτες...

«Λείπει λίγη χαρά, να ονειρευτούμε πιο αισιόδοξα, να μη σκεφτόμαστε μόνο πώς θα πληρώσουμε και πώς θα ξεχρεώσουμε. Απορίας άξιο πώς δημιουργούμε ακόμη αλλά η τέχνη γενικά δίνει κίνητρα και μέσα από τις στάχτες...»

Η μουσική αυτή συνάντηση στα Χανιά, είναι αφιερωμένη σε εκείνους που (μας) λείπουν... Θέλετε να μας πείτε δυο λόγια γι' αυτό;

Οι μέρες αυτές είναι συναισθηματικά φορτισμένες και μέσα σε αυτό το κλίμα έχουμε διαλέξει κείμενα αλλά και τραγούδια όχι ύμνους, (θα έχουν ακουστεί νωρίτερα και καλύτερα στην Εκκλησία). Εκτός από τη μνήμη όσων μας λείπουν είναι αφιερωμένη και σε όσους απλώς δεν βρίσκονται μαζί μας αλλά λίγο πιο μακριά, σε όσους θα ήθελαν να είναι αλλά δεν είναι, σε ό,τι νιώθουμε ότι μας λείπει... Θα αφήσουμε τη μουσική και την

ποίηση να μας ταξιδέψουν. Κι αν φύγει κι ένα δάκρυ θα είναι λυτρωτικό. Μόνο υπό το φως των κεριών, μυσταγωγικά και ήσυχια, όπως και η μέρα ...

Ποιους θεωρείτε τους πιο σημαντικούς σταθμούς ή συνεργασίες στην μέχρι σήμερα μουσική σας διαδρομή;

Θα αναφέρω κάποιους από τους σημαντικούς συνθέτες και καλλιτέχνες με τους οποίους έχω συνεργαστεί αλλά πιστέψτε με κανένας από όσους συναντάς στην καλλιτεχνική σου πορεία δεν είναι ασήμαντος, όλοι σε διαμορφώνουν. Σημαντικοί σταθμοί λοιπόν: Μίκης Θεοδωράκης,

Info

Η μουσική παράσταση "Κι εσύ να λείπεις ..." με τους Ερωφίλη - Σταύρο Σιόλα θα πραγματοποιηθεί σήμερα στις 10.30 μ.μ. στο Νεώριο Μόρο. Φιλική συμμετοχή στην ανάγνωση κειμένων, Μιχάλης Αεράκης (καλλιτεχνικός διευθυντής ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης).

Πολίτικο λαούτο, κιθάρα, κρουστά: Πένυ Παπακωνσταντίνου Πιάνο: Γιάννης Γιαννάκης

Είσοδος ελεύθερη.

Διοργάνωση, Δήμος Χανίων, Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων.

ΕΡΓΟ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΕΝΔΗΜΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Από τα πρόθυρα της εξαφάνισης στην... αναζωογόνηση

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Ανεξάντλητος ο πλούτος της κρητικής γης, με εκατοντάδες ενδημικά φυτά που αναπτύσσονται αποκλειστικά στη Μεγαλόνησο και έχουν προκαλέσει το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας. Ανάμεσα τους φυτά που λόγω της κακής διαχείρισης ετών, της κακώς εννοούμενης ανάπτυξης χωρίς αρχές και της αδιαφορίας κινδυνεύουν με εξαφάνιση και έχουν καταχωρηθεί στο "Κόκκινο βιβλίο" των απειλούμενων ειδών.

αξιοποιώντας την τράπεζα σπόρων που έχει δημιουργήσει και στην οποία συλλέγει υλικό από όλη την Κρήτη και όχι μόνο, το Μ.Α.Ι.Χ. στο πλαίσιο του έργου Care Mediflora, εντόπισε, κατέγραψε και επιχειρεί να αναζωογονήσει τους πληθυσμούς των φυτών αυτών. Η βιολόγος και υπεύθυνη της Μονάδας Διατήρησης Μεσογειακών Ειδών του Μ.Α.Ι.Χ. Χριστίνα Φουρναράκη μας μιλάει για την πολύ σημαντική εργασία των επιστημόνων του Ινστιτούτου στην προσπάθειά τους να διατηρήσουν τα απειλούμενα είδη.

Τέσσερα ενδημικά στο Λαφονήσι

Η πολύ μεγάλη σημασία του Λαφονησιού ως βιότοπος είναι γνωστή, όπως επίσης είναι γνωστό ότι η χωρίς σχεδιασμό "ανάπτυξη" των τελευταίων ετών έχει ως αποτέλεσμα πολλά φυτά να κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

«Η στάθμευση των οχημάτων στην παραλία έχει προκαλέσει πολλά προβλήματα. Είχαμε προτείνει όλα τα αυτοκίνητα να παρκάρουν μακριά από την παραλία όπως ορίζει και το διαχειριστικό σχέδιο της περιοχής και ο κόσμος να κατεβαίνει με ηλεκτρικά λεωφορεία ή με τα πόδια στην παραλία. Έτσι να απομακρυνθούν οι χώροι στάθμευσης γιατί στη συγκεκριμένη περιοχή έχουμε πολλά απειλούμενα φυτά» αναφέρει η κα Φουρναράκη.

Αυτά είναι:

- Το *Androcymbium Rechingeri*, γνωστό ως το κρινάκι της θάλασσας. Το συγκεκριμένο είδος εντοπίζεται αποκλειστικά σε Λαφονήσι, Γραμβούσα και Φαλάσαρνα.
- Η *Bellevalia Brevipedicellata*, που είναι ενδημικό φυτό και από το 2009 έχει χαρακτηριστεί ως είδος υπό εξαφάνιση.
- Το *Limonium Elaphonisticum* που εντοπίζεται αποκλειστικά στο Λαφονήσι.
- Η βιόλα (*Viola scorpiuroides*) φυτό που είναι απειλούμενο και εντοπίζεται στην Κρήτη και στα Κύθηρα.

«Έχουμε μαζέψει σπόρους από τα φυτά αυτά στην Τράπεζα σπόρων του Μ.Α.Ι.Χ. και σε σε χώρο που ανήκει

στον Δήμο Καντάνου - Σελίνου θα προχωρήσουμε σε φυτεύσεις για να ενισχύσουμε τους πληθυσμούς. Θα επεκτείνουμε την υπάρχουσα περιφράξη, και θα βάλουμε ταμπέλες ενημέρωσης. Το πρόβλημα με αυτά τα φυτά είναι ότι ο κόσμος βλέπει τους κέδρους και τα αγνοεί με αποτέλεσμα οι πληθυσμοί τους στην περιοχή να έχουν μειωθεί απίστευτα» λέει η βιολόγος.

1. Η *Bellevalia Brevipedicellata*, η Χανιώτικη Μπελεβάλι.
2. ο *Limonium Elaphonisticum* που εντοπίζεται αποκλειστικά στο Λαφονήσι.
3. Το γνωστό κρινάκι *Androcymbium Rechingeri*.
4. Η βιόλα (*Viola scorpiuroides*) φυτό που θα φυτευτεί στην περιοχή.

Οι ανθοί στο Γυαλισκάρι

Στο Γυαλισκάρι στην παραλία της Παλαιόχωρας έχουν εντοπιστεί πληθυσμοί του φυτού *Bolanthus creutzburgii*. Ένα ενδημικό φυτό που εντοπίζεται αποκλειστικά στη συγκεκριμένη περιοχή και περιλαμβάνεται στο "Κόκκινο Βιβλίο" των απειλούμενων φυτών στην Ελλάδα με τον χαρακτηρισμό "τρωτό". Όπως σημειώνει η κα Φουρναράκη στη συγκεκριμένη περιοχή έχουμε «παρεμβάσεις στην παραλία, κίνηση δικύκλων και οχημάτων με αποτέλεσμα να καταστρέφονται οι υπάρχοντες πληθυσμοί. Θα ενημερώσουμε τον κόσμο ώστε να γνωρίζει καλύτερα και θα προχωρήσουμε στις αναγκαίες φυτεύσεις».

Τα σημεία στο Γυαλισκάρι της Παλαιόχωρας όπου ευδοκίμει το σπάνιο φυτό.

Χαιρόφυλλο το Κρητικό

Το *Chaerophyllum creticum* (Χαιρόφυλλο το Κρητικό) είναι ένα ενδημικό φυτό των Λευκών Ορέων. Οι πληθυσμοί του βρίσκονται μόνο στον Ομαλό και όπως εξηγεί η κα Φουρναράκη «έχει ενημερωθεί ο Φορέας Διαχείρισης των Λευκών Ορέων και το Δασαρχείο. Ο Δήμος Πλατανιά μας έχει δώσει ένα χωράφι για να αναπτύξουμε αμπελιτσιές και στο ίδιο χωράφι θα βάλουμε και το Χαιρόφυλλο».

Κύρια απειλή του φυτού η βοσκή.

Στην περιοχή του Ομαλού θα γίνει προσπάθεια να φυτευτούν *Chaerophyllum creticum*.

Η περιοχή του Ομαλού όπου έχουν βρεθεί πληθυσμοί του Χαιρόφυλλου.

Αποκλειστικά στον Ψηλορείτη εντοπίζεται το συγκεκριμένο σπάνιο λουλούδι.

Στου Ψηλορείτη τις κορυφές

Η *Horstrissea Dolinicola* βρίσκεται μόνο στην περιοχή του Ψηλορείτη σε υψόμετρο 1500 μ. Η ιδιαιτερότητά της είναι ότι αναπτύσσει βαθιές ρίζες, ενώ τα φύλλα και τα λουλούδια της δεν είναι πάνω από 2-3 εκ. Στο πλαίσιο του έργου *Care Mediflora* οι επιστήμονες του Μ.Α.Ι.Χ. θα φυτέψουν σπόρους του λουλουδιού στην περιοχή του Ιδαίων Άνδρων σε μια προσπάθεια να αποκατασταθούν οι πληθυσμοί του.

Η θέση που έχει εντοπιστεί το *Horstrissea Dolinicola* στον Ψηλορείτη.

Δύο σπάνια φυτά στα Μάταλα

Δύο φυτά η *Reseda Minoica* (δεξιά) και το *Limonium Creticum*.

Δύο σπάνια φυτά η *Reseda Minoica* και το *Limonium Creticum*, ευδοκούν σε μικρούς αριθμούς μέσα στον αρχαιολογικό χώρο στα Μάταλα, κάτω από τις γνωστές σπηλιές!

«Τα συγκεκριμένα φυτά εντοπίστηκαν μέσα στον αρχαιολογικό χώρο και έχουμε ζητήσει από την αρχαιολογία να μας δοθεί η άδεια να φυτέψουμε σπόρους τους καθώς οι αριθμοί τους είναι πολύ μικροί. Η αρχαιολογία αποδέχθηκε το αίτημα μας αλλά εκκρεμεί να περάσει από το αρχαιολογικό συμβούλιο» δηλώνει η κα Φουρναράκη. Η *Reseda Minoica* ανήκει στην οικογένεια της *Reseda* ως υποκατηγορία, ενώ το *Limonium Creticum* εντοπίζεται επίσης σε Κάσο, Κάρπαθο.

Το σημείο όπου έχουν βρεθεί δύο σπάνια φυτά μέσα στον αρχαιολογικό χώρο στα Μάταλα Ηρακλείου.

Το έργο Care Mediflora

Το έργο *Care Mediflora* έχει ως στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των απειλούμενων φυτικών ειδών της Μεσογείου. Υλοποιείται από 7 φορές στα νησιά Κρήτη, Κύπρος, Κορσική, Βαlearίδες, Σαρδηνία, Σικελία) και από

την Ομάδα Ειδικών για τα Φυτά των νησιών της Μεσογείου και της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Φύσης. Η χρηματοδότηση του έργου γίνεται κατά 80% από το Mava foundation της Ελβετίας.

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

8ο ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ

Η Ημέρα της Λαμπρής!

**Καλοί μου φίλοι,
καλή Ανάσταση!**

Στην κεντρική θέση του σημερινού Αναστάσιμου Παιδότοπου το ποίημα "Η Ημέρα της Λαμπρής" του Διονύσιου Σολωμού. Γύρω απ' αυτό πέντε

ακόμα ποιήματα για τη Λαμπρή από παλιά αναγνωστικά, διανθισμένα με φωτογραφίες από πασαλινές εικαστικές δημιουργίες παιδιών απ' το 8ο Δημ. Σχ. Χανίων που μου έστειλε (να 'ναι καλά!) η γνωστή και από άλλες συνεργασίες της,

δασκάλα Εικαστικών Ραφαέλα Μίχτη. Τα λένε όλα για το νόημα της Μεγάλης Γιορτής οι ποιητές μας και τα παιδιά!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Χριστός Ανέστη!**

Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης, δάσκαλος

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Νύχτα βαθεία, μα του χωριού γεμάτη η εκκλησία·
έξω το φως του φεγγαριού,
μέσα φωτοχυσία.

- Χριστός Ανέστη! με φωνή κράζει ο παπάς μεγάλη.
- Χριστός Ανέστη, χριστιανοί, όλος ο κόσμος ψάλλει.

Και μπαμ! και μπουμ! οι τουφεκιές και της καμπάνας χτύποι.
Ω, τι στιγμές αυτές γλυκές,
πώς φεύγει κάθε λύπη!

Κι αρχίζει τώρα να φωτά κι όλοι γοργά πηγαίνουν εκεί, που αυγά κι αρνιά ψητά στρωμένα τους προσμένουν.

Νικόλαος Χατζηδάκης

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Καθαρώτατο ήλιο επρομνούσε της αυγής το δροσάτο ύστερο αστέρι, σύγνεφο, καταχνιά δεν απερνούσε τ' ουρανού σε κανένα από τα μέρη. Και από κει κινημένο αργοφυσούσε τόσο γλυκό στο πρόσωπο τ' αγέρι, που λες και λέει μες στις καρδιάς τα φύλλα: Γλυκεία η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα.

Χριστός Ανέστη! Νέοι, γέροι, και κόρες, όλοι, μικροί μεγάλοι, ετοιμαστείτε. Μέσα στες εκκλησιές τες δαφνοφόρες με το φως της χαράς συμμαζωχτείτε.

Ανοίξετε αγκαλιές ειρνοφόρες ομπροστά στους Αγίους, και φιληθείτε. Φιληθείτε γλυκά κείλη με κείλη, πέστε Χριστός Ανέστη, εκθροί και φίλοι.

Δάφνες εις κάθε πλάκα έχουν οι τάφοι, και βρέφη ωραία στην αγκαλιά οι μαννάδες. Γλυκόφωνα, κοιτώντας τες ζωγραφισμένες εικόνες, ψάλλουν οι ψαλτάδες. Λάμπει το ασήμι, λάμπει το χρυσάφι, από το φως που χύνουν οι λαμπάδες. Κάθε πρόσωπο λάμπει απ' το αγιοκέρι, οπού κρατούν οι Χριστιανοί στο χέρι.

Διονύσιος Σολωμός

Η Ανάσταση

Η Ανάσταση. Και γέμισε χαρά, λουλούδισε η ψυχή μου σαν το κρίνο. Κι ανοίγω της λαχτάρας τα φτερά, ψηλά μες στις αυγής τα φωτερά γαλάζιο ένα αστροφώς κι εγώ να γίνω.

Ανάσταση. Τα σήμαντρα χτυπούν. Κι όλα τα δένδρα ανθίζουν πέρα ως πέρα. Στον κόσμο αυτό ας μάθουν ν' αγαπούν όσοι το μίσος έσπειραν κι ας πουν «Χριστός Ανέστη ετούτη την ημέρα».

Στέλιος Σπεράντζας

Πασχαλιά

Ηρθε πάλι η Πασχαλιά με αγάπη με φιλιά με αυγό και με αρνί Χαίρετε, Χριστιανοί!

Τι φορέματα καλά τι γλυκίσματα πολλά τι τραγούδι και φωνή Χαίρετε, χριστιανοί!

Αλέξανδρος Κατακουζηνός

Το Μουσικό Σχολείο Χανίων εξερευνά την Ελβετία και ανακαλύπτει το CERN

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η εκπαιδευτική επίσκεψη του Μουσικού Σχολείου Χανίων στην Ελβετία από τις 31 Μαρτίου έως τις 4 Απριλίου του 2017. Στην επίσκεψη συμμετείχαν 45 μαθητές του σχολείου μας, από τις τάξεις Γ΄ Γυμνασίου, Α΄ Λυκείου, Β΄ Λυκείου και Γ΄ Λυκείου. Η εκπαιδευτική επίσκεψη περιλάμβανε πολλές εκπαιδευτικού περιεχομένου ξεναγήσεις όπως: στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών CERN (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire), στη Βέρνη (μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO), στο Παλάτι των Εθνών (την ευρωπαϊκή έδρα του ΟΗΕ) στη Γενεύη, αλλά και σε άλλες ενδιαφέρουσες περιοχές της κεντρικής Ευρώπης.

Με αποστολή έφτασε αεροπορικώς από τα Χανιά στο Μιλάνο όπου περιηγηθήκαμε στο ιστορικό κέντρο της πόλης και είδαμε τον επιβλητικό καθεδρικό ναό Duomo, τη περίφημη Σκάλα του Μιλάνου αλλά και την μαγευτική Galleria Vittorio Emanuele II. Από εκεί συνεχίσαμε οδικώς μέχρι τη Γενεύη διασχίζοντας τον ορεινό όγκο των Άλπεων μέσα από τις πολυπληθείς σήραγγες. Στη διαδρομή έγινε μία στάση στο υπέροχο χωριό της Γαλλίας Chamonix, το οποίο είναι κέντρο άθλησης και χιονοδρομικό κέντρο.

Την επόμενη μέρα έγινε ημερήσια εκδρομή στη Λοζάνη όπου είδαμε το Ολυμπιακό Μουσείο, την έδρα της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, τον Καθεδρικό ναό. Στη συνέχεια περάσαμε από τα χωριά Βεβέ και Μοντρέ και καταλήξαμε στην πρωτεύουσα της Ελβετίας, τη Βέρνη, όπου έγινε ξενάγηση στα αξιοθέατα της Παλιάς Πόλης όπως τον Πύργο του Ρολογιού, το ομοσπονδιακό κοινοβούλιο της Ελβετίας αλλά και το κεντρικό εμπορικό δρόμο με τις στοές και τα σιντριβάνια.

Η επίσκεψη στο CERN πραγματοποιήθηκε στις 3 Απριλίου. Το C.E.R.N. είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο ερευνητικό εργαστήριο για τη Φυσική των Στοιχειωδών Σωματιδίων – Υψη-

λών Ενεργειών. Στόχος ήταν οι μαθητές να έλθουν σε επαφή με τον κόσμο της σύγχρονης επιστήμης και να γνωρίσουν από κοντά ενεργούς ερευνητές και επιστήμονες της Φυσικής των Στοιχειωδών Σωματιδίων – Υψηλών Ενεργειών, που προσπαθούν να ανακαλύψουν τα μυστικά του σύμπαντος, προσφέροντας ταυτόχρονα τη γνώση τους στην ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Αρχικά έγινε εισήγηση της κ. Αβραμίδου, ερευνήτριας στο CERN, για την έρευνα, το επιστημονικό έργο που επιτελείται εκεί. Επιπλέον έγινε ενημέρωση για τις εφαρμογές της έρευνας που επιτελούνται στο ινστιτούτο. Ακολούθησε επίσκεψη σε δυο ομάδες σε διάφορους χώρους όπως το κέντρο ελέγχου του ανιχνευτή Atlas, το συγχροκόκλοτρο (τον πρώτο επιταχυντή του Cern) κ.α. Αμέσως μετά επισκεφτήκαμε το Microcosm Museum όπου τα εκθέματα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων της Σωματιδιακής Φυσικής. Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε την έκθεση στο κέντρο Universe of Particles, όπου είδαμε αναπαραστάσεις πειραμάτων που ήδη έχουν εκτελεστεί στο CERN καθώς και αυτά που σχεδιάζονται.

Το άπογευμα της ίδιας μέρας, επισκεφτήκαμε

το Παλάτι των Εθνών, την ευρωπαϊκή έδρα του ΟΗΕ στη Γενεύη. Εκεί ξεναγηθήκαμε στους χώρους της παλιάς έδρας της Κοινωνίας των Εθνών και του ΟΗΕ, αλλά και τις αίθουσες όπου σήμερα διεξάγονται διαπραγματεύσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις κλιματικές αλλαγές και τον πυρηνικό αφοπλισμό.

Την τελευταία μέρα επισκεφτήκαμε το παραδοσιακό χωριό Ivoire και περιηγηθήκαμε στη πόλη της Γενεύης και στο ιστορικό κέντρο της όπου δεσπόζει το ψηλότερο σιντριβάνι της Ευρώπης (JEUX D'EUAX).

Εντύπωση στους μαθητές έκαναν, επίσης το υψηλό βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της Ελβετίας, η ιδιαίτερα αναπτυγμένη οικονομία της χώρας (που συνεπάγεται υψηλές τιμές σε αγαθά και υπηρεσίες) και η οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών και των επιχειρήσεών τους.

Οι συνοδοί καθηγητές ευχαριστούν τους γονείς των συμμετεχόντων μαθητών τόσο για την εμπιστοσύνη που έδειξαν προς τα πρόσωπα τους όσο και στην απόφαση τους σε οικονομικά στενάχωρες εποχές, να επενδύσουν στην σφαιρική μόρφωση των παιδιών τους.

Αν και βασικός στόχος της προσπάθειας αυτής ήταν αφενός η ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών για τις Φυσικές Επιστήμες και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας τους, και αφετέρου η ενημέρωσή τους για τις προσφερόμενες δυνατότητες ακαδημαϊκών σπουδών στις Φυσικές Επιστήμες τελικά ήταν μια επίσκεψη που διέυρνε γενικότερα τους ορίζοντές τους και τους πρόσφερε μαθήματα ζωής.

Ανδρεαδάκης Γιώργος,
αρχηγός εκπαιδευτικής επίσκεψης,
υποδιευθυντής Μουσικού
Σχολείου Χανίων

Πότε Αναστήθηκε ο Χριστός;

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος - "Η εκδίωξη των εμπόρων από τον ναό" - 1595 - 1600

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΜΠΟΥΝΑΚΗΣ *

Το ερώτημα αυτό μπορεί ίσως να θεωρηθεί δευτερεύον ή και περιττό από πολλούς Χριστιανούς, μπροστά στο υπερβατικό γεγονός της Ανάστασης του θεανθρώπου, όμως παραμένει ακόμη και σήμερα, 2000 περίπου χρόνια από τότε που συνέβη, ανοικτό, αφού δεν έχει απαντηθεί με ακρίβεια, παρά το ότι για πολλά, ακόμη και προ Χριστού γεγονότα, γνωρίζουμε με ακρίβεια το έτος που συνέβησαν. Απλά υπάρχουν κάποιες πολύ πιθανές ημερομηνίες τις οποίες θα δούμε παρακάτω.

Τράγικα, προκαλεί έκπληξη και απορία το γεγονός ότι ενώ οι ευαγγελιστές αναφέρουν πάρα πολλά για την ζωή, τη δράση, τα πάθη και την Ανάσταση του Χριστού, δεν αναφέρουν γι' αυτά ένα αντίστοιχο έτος και ημερομηνία, πέρα από το γνωστό και μονότονο «επί Ποντίου Πιλάτου», ενώ βέβαια αναφέρουν την ημέρα και την ώρα του θανάτου. Ίσως η χρονολόγηση των ετών που γινόταν την εποχή αυτή, με αρχή το «έτος κτίσης της Ρώμης», να μην ήταν ευρέως σε χρήση και να προτιμούταν η «εποχή» ηγεμόνων ή αυτοκρατόρων. Να σημειώσουμε ακόμη ότι σπανίζουν οι αναφορές των ιστορικών της εποχής (Ιώσηπος κ.ά.) για τον Χριστό, ίσως επειδή ο Χριστιανισμός θεωρήθηκε αρχικά ως μια αίρεση του Ιουδαϊσμού, υπόθεση δηλαδή μιας μικρής μειοψηφίας στη μακρινή αυτή περιοχή της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Πράγματι, τα Ευαγγέλια, τα οποία γράφτηκαν από το 48 μ.Χ. μέχρι το 66 μ.Χ. με πρώτον το κατά Μάρκον (πάντα με το Ιουλιανό -παλαιό- ημερολόγιο που ίσχυε από το 45 π.Χ. -709 από κτίσεως Ρώμης), αναφέρουν πως ο Χριστός σταυρώθηκε όταν ηγεμόνας της Ιουδαίας ήταν ο Πόντιος Πιλάτος, επί Ρωμαίου αυτοκράτορα του Τιβέριου (14-37 μ.Χ.). Γνωρίζουμε ότι ο Πόντιος Πιλάτος ήταν Ρωμαίος επίτροπος, ανθύπατος του Τιβέριου και παρέμεινε στην Ιουδαία από το 26 μ.Χ. μέχρι το 35 μ.Χ., γεγονός που επιβεβαιώνεται από μια επιτύμβια πλάκα που βρέθηκε στην Καισάρεια το 1961.

Οι Ιουδαίοι κατηγορήσαν αρχικά τον Χριστό στον πόντιο Πιλάτο οποίος τον έστειλε στον Ηρώδη Αντύπα (επειδή καταγόταν από την Γαλιλαία, περιφέρεια του Ηρώδη), ο οποίος

δεν βρήκε κάτι εναντίον του και τον έστειλε πάλι στον Πιλάτο (Λουκάς κεφ. 23). Ο Ηρώδης Αντύπας ήταν ένα από τους εναπομείναντες γιούς (τους άλλους τους δολοφόνησε) του (αιμοσταγούς-τρελού) Ηρώδη Α' του Μέγα (38π.Χ.-4π.Χ.) και ανέλαβε τετράρχης (τοπικός ηγεμονίσκος υπάκουος στη Ρώμη) των περιοχών Γαλιλαίας και Περαιάς μετά τον θάνατο του πατέρα του το 4 π.Χ.. Ο Ηρώδης Αντύπας βασίλευσε από το 4 π.Χ. μέχρι το 37 μ.Χ. και είναι αυτός που διέταξε τον αποκεφαλισμό του Ιωάννη του Βαπτιστή. Εξ' άλλου τα Ευαγγέλια αναφέρουν ότι ο Χριστός σταυρώθηκε ημέρα Παρασκευή, παραμονή του Εβραϊκού Πάσχα εκείνης της χρονιάς, που ήταν ημέρα Σάββατο και ετάφη εκείνο το απόγευμα πριν τη δύση του Ηλίου. Επίσης ότι η Ανάσταση έγινε την επαύριον του Σαββάτου («η μια του Σαββάτου», η μετέπειτα Κυριακή των Χριστιανών).

«και διαγενομένου του σαββάτου Μαρία η Μαγδαληνή και Μαρία η του Ιακώβου...Αναστάς δε πρωί πρώτη σαββάτου εφάνη πρώτον Μαρία τη Μαγδαληνή» (Μάρκος, ΙΣΤ', 1 και ΙΣΤ', 9)

«Τη δε μιά των σαββάτων Μαρία η Μαγδαληνή έρχεται πρωί σκοτίας έτι ούσης εις το μνημείον και βλέπει τον λίθον ηρμένον εκ του μνημείου» (Ιωάννης Κ', 1-2)

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι πρέπει να υπολογίσουμε κατ' αρχήν τις ημερομηνίες που γιορτάστηκε το Εβραϊκό Πάσχα ημέρα Σάββατο κατά την δεκαετία από το 26 μ.Χ. μέχρι το 35 μ.Χ. (που βασίλευσε ο Πόντιος Πιλάτος), σύμφωνα με την χριστιανική χρονο-

λόγηση (του Ιουλιανού ημερολογίου). Αλλά το Εβραϊκό Πάσχα εορταζόταν την 14η του (εβραϊκού) μήνα Νισάν ο οποίος άρχιζε με την πρώτη νέα σελήνη, μετά την εαρινή ισημερία, δηλαδή το Εβραϊκό Πάσχα (εορτή των Εβραίων για την απελευθέρωσή τους από την αιγυπτιακή αιχμαλωσία) συνέπιπτε με την πρώτη εαρινή πανσέληνο αυτού του μήνα. Οι αστρονομικοί υπολογισμοί ([1], σελ. 272) δίνουν μόνο τρεις ημερομηνίες με πανσέληνο και Σάββατο από το 26 μ.Χ. μέχρι το 35 μ.Χ. δηλαδή τα χρόνια που βασίλευσε ο Πόντιος Πιλάτος.:

20 Απριλίου 26 μ. Χ., 8 Απριλίου 30 μ.Χ. και 4 Απριλίου 33 μ.Χ.

Έτσι οι πιθανές (αστρονομικές) ημερομηνίες Ανάστασης του Χριστού (με το παλαιό ημερολόγιο) είναι οι Κυριακές:

21 Απριλίου 26 μ. Χ., 9 Απριλίου 30 μ.Χ. και 5 Απριλίου 33 μ.Χ.

Είναι λοιπόν φανερό ότι αν γίνει γνωστό το έτος, τότε προσδιορίζεται και η ημερομηνία. Ποιο όμως από τα τρία αυτά έτη είναι το έτος της Ανάστασης;

Λογικά βέβαια πρέπει να το συσχετίσουμε και με το έτος γέννησης του Χριστού, αφού κατά τα ευαγγέλια έζησε 33 έτη. Το θέμα του έτους γέννησης του Χριστού και της έναρξης της αρίθμησης των ετών, είναι ένα άλλο θέμα στο οποίο δεν συμφωνούν όλοι οι ερευνητές. Κατά τον Ευαγγελιστή Ματθαίο (Β', 1-11) ο Χριστός γεννήθηκε στην Βηθλεέμ της Ιουδαίας (όπου πήγε για να απογραφεί ο Ιωσήφ, ο άνδρας της Παναγίας), τον καιρό του Βασιλιά Ηρώδη του Μέγα: «Του δε Ιησού γεννηθέντος εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας εν ημέραις Ηρώδου του βασιλέως, ιδού μάγοι...», επομέ-

Ζωγραφική απεικόνιση της Ιερουσαλήμ την εποχή που έζησε ο Χριστός.

Προτομή του Αυτοκράτορα Τιβέριου.

πριν το 4 π.Χ. Έτσι έχουμε τα εξής πιθανά έτη γέννησης:

Α. Οι αστρονόμοι λαμβάνοντας ως βάση το «άστρο της βηθλεέμ», αλλά και με μερίδα ιστορικών λαμβάνοντας κυρίως υπόψη την (πρώτη) απογραφή του Καίσαρα Αυγούστου (8-7 π.Χ., επί ηγεμονίας της Συρίας Κυρήνιου) υποστηρίζουν ως πιθανό έτος γέννησης το 7 π.Χ., το οποίο συμβιβάζεται με την πανσέληνο του 26 μ.Χ.

Β. Άλλοι ιστορικοί βασιζόμενοι κυρίως στο ότι η «σφαγή των νηπίων» με αφορμή την γέννηση του Χριστού, έγινε από τον Ηρώδη τον Μέγα (38π.Χ.- 4π.Χ.) λίγο πριν το 4 π.Χ. ή κατά το 4 π.Χ., υποστηρίζουν ως πιθανότερο έτος γέννησης το 5 π.Χ., αφού ο Ηρώδης πέθανε λίγο καιρό μετά (από 13 Μαρτίου μέχρι 12 Απριλίου) του 4 π.Χ. σύμφωνα με τον ιστορικό Ιώσηφο. Η άποψη αυτή δεν αποκλείει η απογραφή στην συγκεκριμένη περιοχή να έγινε το 5 ή 4 π.Χ. (ανεξάρτητα αν η απόφαση ελήφθη στην Ρώμη το 8-7 π.Χ.). Η άποψη αυτή ενισχύει το ενδεχόμενο η Ανάσταση να έγινε το 30 μ.Χ.

Γ. Ο Σκύθης μοναχός και εκκλησιαστικός συγγραφέας Διονύσιος ο Μικρός (όπως ταπεινά αυτοαποκαλούταν) (περίπου 470-544 μ.Χ.) ο λεγόμενος «εφευρέτης του Έτους του Κυρίου», ο οποίος όρισε ως έτος 1μ.Χ., το έτος γέννησης του Χριστού (που το αντιστοίχησε στο 753 από κτίσιως Ρώμης). Στην αριθμηση αυτή οφείλεται η σημερινή αριθμηση των ετών.

Δεν γνωρίζουμε πως ο Διονύσιος όρισε το έτος 1, ως έτος γέννησης του Χριστού, πάντως συμβιβάζεται με την πανσέληνο του 33 μ.Χ., αλλά έχει και ένα ιστορικό επιχείρημα: πράγματι, όλοι οι ερευνητές συμφωνούν ότι ο Απόστολος Παύλος έγινε Χριστιανός το 34 ή 35 μ.Χ. και σε σύντομο χρόνο μετά την Ανάσταση του Χριστού, οπότε συνάγεται ότι η δημόσια εμφάνιση του Χριστού πρέπει να διήρκεσε μέχρι το 33 μ.Χ., οπότε και σταυρώθηκε..

Την άποψη αυτή ενισχύει εν μέρει και ο Ευαγγελιστής Λουκάς, ο οποίος αναφέρει ότι η εμφάνιση του Ιωάννη του Βαπτιστή έγινε στα 15 χρόνια από την βασιλεία του αυτοκράτορα Τιβέριου (14-37 μ.Χ.) άρα το 28 ή 29 μ.Χ., οποίος βάπτισε και τον Χριστό, περίπου στα τριάντα χρόνια του (Λουκάς Γ', 1, 23) πιθανόν και το ίδιο έτος (αφού η δράση του Ιωάννη ήταν βραχύβια) και με την οποία άρχισε την δημόσια εμφάνισή του ο Χριστός. Έτσι με τα δεδομένα αυτά συνάγεται ως πιθανό έτος γέννησης του Χριστού λίγο πριν το 1 μ.Χ. που είναι κοντά στην άποψη να θεωρήσουμε το έτος 33 μ.Χ. ως έτος της Ανάστασης του Χριστού.

Συνοψίζοντας, αφού σύμφωνα με τους ευαγγελιστές ο Χριστός έζησε 33 χρόνια, αν δεχθούμε την άποψη των αστρονόμων και μερικών ιστορικών ότι ο Χριστός γεννήθηκε το 7 π.Χ. τότε πιθανώς η Ανάσταση έγινε το 26

μ.Χ., αν δεχθούμε την άποψη ότι γεννήθηκε γύρω στο 4 π.Χ. η Ανάσταση έγινε πιθανώς το 30 μ.Χ., ενώ αν δεχθούμε την άποψη του Διονύσιου του Μικρού το 33 μ.Χ.

Ίσως κάποιος υπολογισμοί ή πληροφορίες των ιστορικών να είναι λανθασμένες (όχι φυσικά σκόπιμα) και έτσι δεν είναι δυνατόν μέχρι σήμερα να απομονωθεί ένα μόνο έτος παθών και Ανάστασης του Χριστού. Μην ξεχνούμε ότι οι Εβραίοι είχαν το δικό τους σεληνιακό ημερολόγιο που διέφερε από το επίσημο (ηλιακό) Ρωμαϊκό Ιουλιανό ημερολόγιο και είναι πιθανό κάποιο σφάλμα στην αντιστοιχία των ημερομηνιών, αλλά και στον ακριβή καθορισμό των ημερών των φάσεων της σεληνης (νέα σελήνη, πανσέληνος κλπ).

Τέλος, η πληροφορία των ευαγγελιστών ότι τις ημέρες της Σταύρωσης ο **Απόστολος Πέτρος βρισκόταν στην αυλή του σπιτιού του Αρχιερέα Καϊάφα** και ζεσταινόταν στη φωτιά, γεγονός που σημαίνει ότι έκανε κρύο τα βράδια στην Ιερουσαλήμ κατά τον χρόνο της Σταύρωσης του Χριστού, δεν φαίνεται να μας διαφωτίζει περισσότερο, αφού λόγω και του υψομέτρου της Ιερουσαλήμ (740 μ. πάνω από τη θάλασσα) και της απόστασής της από τη θάλασσα και στις τρεις παραπάνω ημερομηνίες μπορεί να υπάρχει πρώιμο ανοιξιάτικο βραδινό κρύο και υγρασία.

Προ ολίγων ημερών (17/3/2017), δημοσιεύθηκε στον ηλεκτρονικό τύπο η είδηση ο Χριστός «σταυρώθηκε την Παρασκευή 3 Απριλίου του 33 μ.Χ.» Αυτό στηρίχθηκε στην σεισμική έρευνα που διεξήχθη από το International Geology Review το οποίο εξέτασε την σεισμική δραστηριότητα γύρω από την Νεκρά θάλασσα η οποία απέχει 20 περίπου χιλιόμετρα από την Ιερουσαλήμ (όπου έγινε η σταύρωση και η Ανάσταση του Χριστού). Όπως ίσως θα έχουμε ακούσει, στο σχετικό κατά Ματθαίο Ευαγγέλιο (κζ' 1-56) καθώς ο Χριστός ξεψυχούσε πάνω στον Σταυρό, ένα δυνατό σεισμό έπληξε την περιοχή, ο ουρανός και η Γη σκοτεινίασαν, η Γη εσεισθη, οι τάφοι ανοίχθηκαν... Οι ερευνητές Jefferson Williams από το Supersonic Geophysical μαζί με συναδέλφους του από το Research Center for Geoscinic Geophysical, μελετώντας βαθύτερα στρώματα εδάφους από την παραλία Ein Gedi Spa στην Νεκρά θάλασσα διαπίστωσαν ότι είχαν συμβεί δυο σεισμοί, ο ένας το 31 π.Χ. και ο άλλος μεταξύ του 26 μ.Χ. και 36 μ.Χ. ο οποίος χρονικά συμπίπτει με τον σεισμό που αναφέρει ο Ματθαίος. Οι πληροφορίες αυτές των γεωλόγων αυτών συμβιβάζονται με την αστρονομική άποψη για τις πανσελήνους (26, 30, 33 μ.Χ.) αλλά χωρίς να δίνουν το ακριβές έτος, θεωρούν ως πιο πιθανό έτος Ανάστασης το 33 μ.Χ. δεχόμενοι προφανώς την άποψη του Διονύσιου του Μικρού για το έτος γέννησης του Χριστού.

«Τριήμερος εκ τάφου.....»

Σχετικό με το έτος Ανάστασης του Χριστού είναι και αυτό που συχνά ακούμε στην εκκλησία, ότι ο Χριστός αναστήθηκε «τριήμερος εκ τάφου...» το οποίο προκαλεί απορία σε πολλούς, αφού από το απόγευμα της Παρασκευής μέχρι τα ξημερώματα της Κυριακής δεν είναι 3 ημέρες, ούτε καν 2 ολόκληρες.

Κατ' αρχήν όλα τα ευαγγέλια συμφωνούν στο ότι ο Χριστός σταυρώθηκε Παρασκευή, παραμονή του πάσχα των Εβραίων και ξεψύχισε την «ενάτην ώρα» της παρασκευής, δηλαδή στις 3 το απόγευμα (υπολόγιζαν τότε την ημέρα -με το φως του ήλιου- από τις 6 το πρωί) ετάφη εκείνο το απόγευμα, πριν την δύση του ηλίου, και αναστήθηκε τα ξημερώματα της επομένης του Σαββάτου (Κυριακής για τους Χριστιανούς). Είναι όμως γνωστό ότι η καινούργια ημέρα (ημερονύκτιο) τα χρόνια εκείνα στην Ιερουσαλήμ άρχιζε στις 6 το απόγευμα της προηγούμενης, περίπου με την δύση του Ηλίου (και όχι όπως σ' εμάς σήμερα στις 12 τα μεσάνυχτα) και τελειώνει το απόγευμα στις 6, δηλαδή από την μια δύση του ηλίου στην άλλη. Έτσι το «τριήμερο» εννοεί-δηλώνει ότι ο Χριστός έμεινε για τρεις ημέρες στον τάφο: Την Παρασκευή (μέχρι τις 6 το απόγευμα),

το Σάββατο (από τις 6 το απόγευμα της παρασκευής μέχρι τις 6 το απόγευμα του Σαββάτου) και την Κυριακή (από τις 6 το απόγευμα του Σαββάτου μέχρι την Ανάστασή του τα ξημερώματα της Κυριακής) και όχι επί τρεις ολόκληρες ημέρες (ημερονύκτια). Εδώ δεν πρόκειται για τον γνωστό μας ακριβή ή επιστημονικό χρόνο, αλλά για παραδοσιακό-λαϊκό θα λέγαμε χρόνο που και σήμερα χρησιμοποιείται (π.χ. εννιάμερα, σαράντα). Κάτι ανάλογο έγινε και από τον Διονύσιο τον Μικρό που όρισε ως «έτος 1» το έτος γέννησης του Χριστού, ενώ αν το όριζε ως «έτος μηδέν», τότε το κάθε επόμενο έτος θα έδειχνε πόσα έτη έχουν περάσει από το έτος γέννησης του Χριστού (έχει επίδραση και στο πρώτο-τελευταίο έτος των αιώνων). Έτσι σήμερα, το 2017, αν θεωρήσουμε σωστό τον καθορισμό του Διονύσιου, έχουν περάσει 2016 έτη και όχι 2017! Αλλά δικαιολογούμε τον πολυμαθέστατο ηγούμενο Διονύσιο τον Μικρό, αφού τότε στο Ρωμαϊκό σύστημα αριθμησης δεν υπήρχε ο αριθμός μηδέν..

Καλό Πάσχα

* Καθηγητής Μαθηματικών, επ. Σ.Σ.Μ. dimitrmp@sch.gr

Βιβλιογραφία

1. Στ. Θεοδοσίου-Μ. Δανέζης, Η Οδύσσεια των Ημερολογίων, τόμος Β', σελ.270.
2. <http://www.synaxarion.gr/gr/cpgid/13eaa7d5501e4d92956b5a091f85d081/cmspage.aspx>
3. <http://www.sostis.gr/blog/item/406-pote-graftikan-ta-evaggelia>

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Η συντέλεια του κόσμου

» Jenny Erpenbeck (μτφρ. Αλέξανδρος Κυπριώτης, εκδόσεις Καστανιώτη)

Ο Κύριος έδωσε και ο Κύριος αφήρεσεν, της είχε πει η γιαγιά της στην άκρη του λάκκου. Αλλά δεν ήταν αλήθεια αυτό, γιατί ο Κύριος είχε αφαιρέσει πολύ περισσότερα απ' όσα υπήρχαν -κι όλα όσα θα μπορούσαν να είχαν γίνει απ' το παιδί κείτονταν τώρα εκεί κάτω κι έπρεπε να τα σκεπάσει το χώμα. Τρεις χούφτες χώμα, και το μικρό κορίτσι, που βγαίνει τρέχοντας απ' το σπίτι με τη σάκα του στην πλάτη, το σκέπασε το χώμα, η σάκα τραμπαλίζεται πάνω κάτω, ενώ εκείνο όλο και απομακρύνεται -τρεις χούφτες χώμα, και η δεκάχρονη που παίζει πιάνο με χλομά δάκτυλα κειτότανε εκεί -τρεις χούφτες, και η έφηβη που την κοιτάζουσε οι άντρες επειδή τα μαλλιά της λάμπουνε τόσο χαλκοκόκκινα θάφτηκε ζωντανή -τρεις φορές ρίζανε χώμα, και η μεγάλη γυναίκα που θα της είχε πάρει, όταν θα είχε αρχίσει και η ίδια να γίνεται αργή, ένα εργόχειρο απ' τα χέρια με τα λόγια: αχ, μάνα, κι εκείνη αργά αργά απ' το χώμα που έπεφτε μες στο στόμα της έπαθε ασφυξία.

Μετά από κάποια χρόνια απουσίας από τα ελληνικά εκδοτικά τεκταινόμενα, και σε νέα πια εκδοτική στέγη, κυκλοφόρησε πρόσφατα το μυθιστόρημα της Γερμανίδας Τζέννυ Έρπενμπεκ, Η συντέλεια του κόσμου. Στο μυθιστόρημα αυτό διαφαίνεται μια αλλαγή πλευσης εκ μέρους της συγγραφέως, η οποία, χωρίς να αποχωρίζεται το γνώριμο ύψος της και την επιμονή της στη γλωσσική και στυλιστική αρτιότητα, διηγείται μια ιστορία -προσωπική που όμως, όπως συνηθίζει, εντάσσεται πλήρως στη συλλογική- γραμμική με ένα σαφές πλαίσιο, αφήνοντας κατά μέρος τους υπαινιγμούς και την παραβολική διάθεση, χαρίζοντας στον αναγνώστη ένα πιο βατό μονοπάτι προσέγγισης της ιστορίας ενός μικρού κοριτσιού, γεννημένου στις αρχές του περασμένου αιώνα, από μάνα Εβραία και πατέρα χριστιανό.

Τι θα είχε συμβεί όμως αν; Αυτό είναι το κεντρικό ερώτημα γύρω

από το οποίο στήνει την ιστορία της η Έρπενμπεκ, νιώθοντας μια βαθιά αγάπη για την ηρωίδα της και προσφέροντας μια ανακουφιστική εναλλακτική στον αναγνώστη κάθε φορά που τον τυλίγει η ασφυξία του τέλους. Με τη γνωστή αφηγηματική της χάρη, τη διάθεση για μιμιμαλισμό, λειτουργικό πειραματισμό πάνω σε φόρμες κλασικές και με επίκεντρο πάντα τη μεγάλη Ιστορία, εκεί που τα αν δεν είναι τίποτα άλλο παρά κενές εικασίες, ελπίδες ματαιωμένες στο παρελθόν αλλά οδηγός για το μέλλον, ένας οδηγός πίστης πως την επόμενη φορά, στο επόμενο σταυροδρόμι η Ιστορία θα εξελιχθεί με έναν τρόπο διαφορετικό, ανθρώπινο και σωτήριο, η Έρπενμπεκ αποφασίζει να σώσει την ηρωίδα της αφού δεν μπορεί να σώσει τον κόσμο, κάνει το χρέος της ως δημιουργός με ανθρώπινα όρια και χωρίς θεϊκές δυνάμεις, ασχολείται με τις λεπτομέρειες του επιβλητικού κάδρου.

Ένα πέραςμα από τον πολυτάραχο εικοστό αιώνα, με τις μεγάλες αλλαγές και τις ματαιωμένες ελπίδες, τα μεταβλητά σύνορα και τις νέες πατρίδες, τους διωγμούς και τη μετανάστευση, τις εκατόμβες νεκρών και τις ανθρώπινες χαρές. Η κουραστική επανάληψη της ιστορίας, η διαρκής επιστροφή της ως φάρσα, η διήγηση των νικητών και η σιωπή των ηττημένων, πτημένων που ενίοτε ανήκουν στο στρατόπεδο των νικητών. Τι θα είχε συμβεί όμως αν; Ο μικρόκοσμος και οι αποφάσεις των ανθρώπων, οι ελάχιστες εκείνες στιγμές -μια χούφτα χιόνι στο στήθος ενός μωρού, ένα γράμμα που παράπεσε, μια σκάλα λιγότερο επικίνδυνη. Μια ιστορία ανθρώπινη στις παρυφές της Ιστορίας, ζωές μεμονωμένων ανθρώπων που στροβιλίζονται στις δίνες των αποφάσεων που παίρνουν άνθρωποι πίσω από γραφεία.

Δεν είμαι ιστορικός, μοιάζει να λέει η Έρπενμπεκ, όμως άκουσα διηγήσεις και έζησα ένα μέρος του αιώνα αυτού, είμαι συγγραφέας και με αυτή μου την ιδιότητα μπορώ να επέμβω, να επινοήσω μια μικρή -σε μέγεθος αλλά όχι σε αξία- προσωπική ιστορία, και μέσω αυτής να φτάσω στο τέλος των "τι θα είχε συμβεί όμως αν;" όταν η Ιστορία θα μετατρέποταν σε μονόδρομο, έστω και αν αυτή είναι μια προσωπική και μεταβλητή κατάσταση.

Δεν ξεχνώ, μοιάζει ακόμα να λέει η Έρπενμπεκ, την ποίηση και τη δύναμη των λέξεων, είμαι συγγραφέας και με αυτή μου την ιδιότητα ακολουθώ το νήμα τόσων και τόσων σπουδαιών συγγραφέων πριν από μένα, σκύβω πάνω στον άνθρωπο και την ιστορία, πρωτίστως για να καταλάβω εγώ η ίδια, να παίξω το παιχνίδι με τα αν, να ονειρευτώ έναν καλύτερο κόσμο, χωρίς να ξεχνώ στιγμή τη σκληρότητα. Δεν καταφεύγω, επιμένει να λέει η Έρπενμπεκ, σε ευκολογία και στρογγυλέματα, είμαι συγγραφέας και έχω την αποστολή να ασχοληθώ με εκείνους που υπέφεραν περισσότερο και ξεχάστηκαν πιο γρήγορα απ' τους άλλους, να υψώσω το δικό μου τείχος στην παρακράση της Ιστορίας.

Η συντέλεια του κόσμου είναι ένα συγκλονιστικό μυθιστόρημα, ιδανική πύλη εισόδου στο έργο μιας σπουδαίας σύγχρονης συγγραφέως, πολυβραβευμένης και πολυσχιδούς καλλιτεχνικής φύσης, με τις εμμονές της -ιδιον κάθε δημιουργού- παρούσες, που αρνείται να καταφύγει στον συναισθηματικό εξαναγκασμό του αναγνώστη και την ανούσια μελοδραματική χρήση της γλώσσας, αφήνοντας την ιστορία που διηγείται να βαθαίνει από το ίδιο της το βάρος, χωρίς την ανάγκη από φορτώματα και φτιασίδια, μυθιστόρημα που διαβάζεται με ρυθμό καταϊστικό και όμως, παρ' όλ' αυτά, αφήνει ανεξίτηλα σημάδια, στο μυαλό και την ψυχή.

Αυτή ξέρει, πολύ καιρό τώρα πια, αυτό που η κόρη της θα μάθει από τη μια μέρα στην άλλη: Στο τέλος μιας μέρας που κάποιος πέθανε δεν έρχεται δα και η συντέλεια του κόσμου.

Βιβλία

Αλεξανδρινές

φωνές

Πέρα Κουμούτση

Εκδότης: Μεταίχμιο

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης προς το τέλος της ζωής του.

Ο επιφανής γιατρός του με την απατηλή εικόνα της ευτυχισμένης οικογενειακής ζωής. Ο ξεπεσμένος δικηγόρος και φίλος του. Η φιλήδονη νεαρή γειτόνισσα που τάραξε το συντηρητικό προσωπείο της παροικίας. Η άστατη ηθοποιός με τους θεατρικούς και τα καπρίτσια της. Η γοητευτική Ιταλίδα που ζούσε το δικό της δράμα, πέρα από τα βλέμματα θαυμασμού που εισέπραττε. Αυτά και άλλα πρόσωπα, άγνωστα τα περισσότερα, που έρχονται σε επαφή με εμβληματικές φιγούρες της εποχής (Τσίρκα, Φόστερ, Ουνγκαρέτι). Είναι οι φωνές τους, στην οδό Λέψιους της Αλεξάνδρειας στα χρόνια του Μεσοπολέμου (1930-33), που πρωταγωνιστούν σ' αυτό το μυθιστόρημα -απαλλαγμένες από εξωραϊσμούς και υπερβολές, με τις αδυναμίες, τους φόβους και τα πάθη τους- και δημιουργούν ένα ανάγλυφο ψηφιδωτό της πόλης και μιας εποχής.

Το αγκάθινο

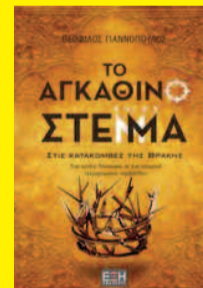
στέμμα

Στις κατακόμβες της Θράκης

Θεόφιλος Γιαννόπουλος

Εκδότης: Εξη

Κάποια αναπάντεχα ευρήματα στην παλιά εκκλησία του χωριού Κομνηνά Ξάνθης, ζωντανεύουν ξανά τον μυστηριώδη θρύλο του άγνωστου αυτοκράτορα. Οι λιγοστοί που γνωρίζουν για την ανακάλυψη αναγκάζονται να κρατήσουν το στόμα τους κλειστό. Ποιος κρύβεται πίσω απ'

τον εκφοβισμό τους;

Ένας καταξιωμένος συγγραφέας αστυνομικού μυθιστορήματος έχει χάσει την έμπνευσή του. Ένα ξαφνικό τηλεφώνημα του βυζαντινολόγου φίλου του από την Ξάνθη, θα οδηγήσει τα βήματά του στη Θράκη. Έτσι ξεκινά μια αγωνιώδης αναζήτηση μέσα από μυστικές υπόγειες διόδους, κατακόμβες και καλά σφραγισμένες πύλες αρχαίων και βυζαντινών ναών. Οι δύο φίλοι καλούνται να αναγνωρίσουν τα σημάδια που άφησαν πίσω τους οι αρχιτέκτονες αυτού του υπόγειου δικτύου, που κρύβει μέσα του τα μυστικά της Ορθοδοξίας και της Ιστορίας. Ο τάφος του Ισαάκιου Κομνηνού, η μοίρα του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τη στιγμή της Άλωσης και ένα αγκάθινο στέμμα.

Αυτοί που

φεύγουν κι

αυτοί που

μένουν

Έλενα Φερράντε

Μετάφραση: Δήμητρα Δόστον

Εκδότης: Πατάκι

Η Έλενα και η Λίλα, οι δύο υπέροχες φίλες, είναι πλέον γυναίκες. Η Λίλα, που παντρεύτηκε στα δεκάξι της κι έχει έναν γιο, άφησε τον άντρα της και την εύπορη ζωή της και δουλεύει

εργάτρια κάτω από δύσκολες συνθήκες. Η Έλενα έχει φύγει από τη γειτονιά που μεγάλωσε, ολοκλήρωσε τις σπουδές της στο Πανεπιστήμιο της Πίζας κι έχει εκδώσει ένα πετυχημένο μυθιστόρημα, γεγονός που την έχουν εντάξει στον κόσμο των γραμμάτων και των μεγαλοστικών σαλονιών. Και οι δύο, η καθεμία με τον δικό της τρόπο, έχουν γκρεμίσει τους τοίχους που τις κρατούσαν εγκλωβισμένες σε μια ζωή βουτηγμένη στη μιζέρια, στην άγνοια και στην υποταγή. Μπορούν τώρα να ανοιχτούν στην απέραντη θάλασσα των ευκαιριών που έφερε στον κόσμο η δεκαετία του 1970, ενωμένες πάντα από αυτόν τον ισχυρό, τον άρρηκτο δεσμό μιας μοναδικής φιλίας...

Η δίψα

Jo Nesbo

Μετάφραση: Κρυστάλλη Γλυναδάκη

Εκδότης: Μεταίχμιο

Η "Δίψα" αποτελεί τη συνέχεια του μπεστ σέλερ "Η αστυνομία" (του δέκα-

του βιβλίου στη σειρά Χάρι Χόλε), στο οποίο ο βετεράνος επιθεωρητής παλεύει να προστατέψει τους συναδέλφους του από έναν δολοφόνο που επιζητά εκδίκηση από την αστυνομία. Στη "Δίψα" ο Χάρι θα ξαναενταχθεί στις τάξεις της αστυνομίας του Όσλο για να εντοπίσει έναν σίριαλ κίλερ που σκοτώνει χρήστες του κοινωνικού δικτύου γνωριμιών Tinder. Ο τρόπος του και η μέθοδος του δολοφόνου θα οδηγήσουν τον Χάρι στο κυνήγι μιας νέμεσής του από το παρελθόν.

Πλινκ: Ο ήχος του ταιριάσματος στο Tinder είναι ο τελευταίος που θα ακούσει η Ελίζε Χέρμανσεν πριν πέσει θύμα δολοφονίας μες στο διαμέρισμά της. Το νεκρό κορμί της θα βρεθεί από την αστυνομία σηματοδομένο και στραγγισμένο από το αίμα.

Όταν μια ακόμα γυναίκα δολοφονείται, τα αντανάκλαστα του πρώην επιθεωρητή και νυν καθηγητή στην Αστυνομική Ακαδημία Χάρι Χόλε, θρυλικού δίκτυου σίριαλ κίλερ, ενεργοποιούνται...

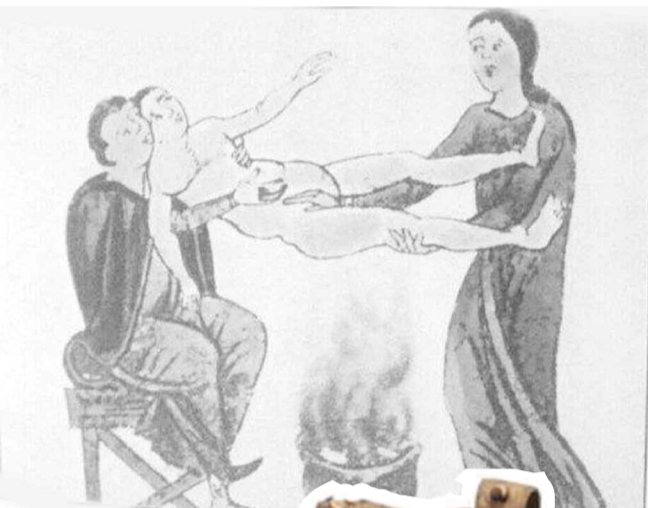
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 22ο

«Θεραπευτική αντιμετώπιση» της γυναικείας υστερίας στο Μεσαίωνα: η γυναίκα στην πυρά μήπως και επανέλθει στην κανονικότητα...

Προσθετικό πόδι της εποχής του Αμερικανικού εμφυλίου πολέμου, γύρω στο 1865.

Τα ακουστικά που χρησιμοποίησε ο διάσημος συνθέτης Λούντβιχ βαν Μπετόβεν, που είχε χάσει την ακοή του, το 19ο αιώνα.

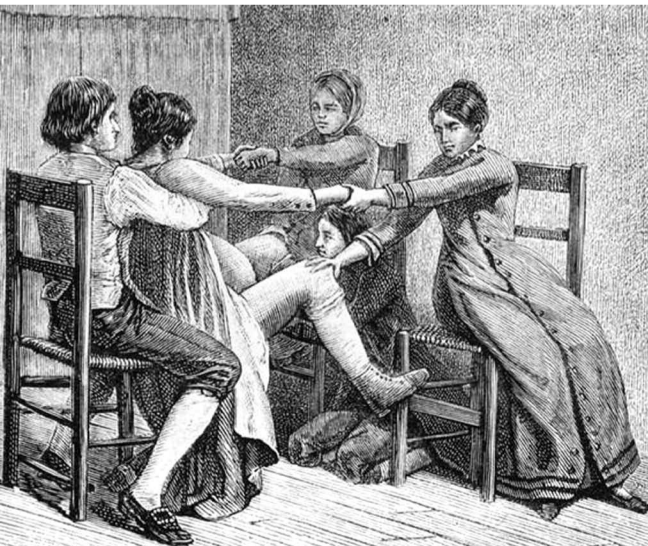
Φορητό κιτ αφαίμαξης που χρησιμοποιήθηκε την περίοδο του μεσαίωνα για να φύγει το «κακό αίμα» και να θεραπευτούν διάφορες ασθένειες...

«Boob washer»: πλυστική μηχανή στην Αμερική του 1930. Αφελής εφεύρεση για τον καθαρισμό του γυναικείου στήθους, χωρίς να πλυθεί το υπόλοιπο σώμα, για λόγους υγιεινής ή για καθαρισμό μετά το θηλασμό...

Εξειδικευμένος διαστολέας, που κατασκευάστηκε από τον Weiss το 1840, για την υποβοήθηση εξαγωγής λίθων από τη ουρήθρα...

Γέννα στην Αμερική του 1887 με τη βοήθεια 4 ατόμων: μία γυναίκα βοηθά να βγει το έμβρυο, ενώ 3 άτομα ακόμη την κρατούν με δύναμη για να ολοκληρωθεί η διαδικασία...

Γιγαντιαίος τεχνητός πνεύμονας (αναπνευστήρας) που χρησιμοποιήθηκε στη δεκαετία του 1930, για άτομα που δεν μπορούσαν να αναπνεύσουν με δικές τους δυνάμεις.

Η μοναδική, ίσως, φωτογραφία της Βασιλικής Καλλιαντζή, της ψηλότερης γυναίκας που έζησε ποτέ στην Ελλάδα. Γεννήθηκε το 1882, έζησε για 22 μόλις χρόνια και το ύψος της ήταν 2,29 μέτρα...

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Κολοκυθιά ανήκει στην οικογένεια των Κολοκυνθοειδών και καλλιεργείται ως εδώδιμο. Βασικά διακρίνουμε δύο είδη του φυτού. Την κολοκύνθη την κοινή που η λατινική της ονομασία είναι *Cucurbita pepo L.* (Κουκούρβιτα ο πέπων) η οποία καλλιεργείται για τους καρπούς της, τα πράσινα κολοκυθάκια και την Κολοκύνθη η μείζων - *Cucurbita maxima Duch* (Κουκούρβιτα η μεγίστη) - η οποία παράγει τα μεγάλα κόκκινα κολοκύθια, ή γνωστή μας γλυκοκολοκύθια.

Κολοκυθιά

Υπάρχουν αναρίθμητες ποικιλίες της γλυκοκολοκύθας και μερικές από αυτές καλλιεργούνται ως διακοσμητικές, γιατί οι καρποί της μοιάζουν με σαρίκι και για τον λόγο αυτό ονομάζονται σαρικόμορφες.

Οι Κολοκυθιές είναι μεγάλα ποώδη φυτά, ετήσια, με βλαστούς γωνιώδεις, τριχωτούς που έρπον ή αναρριχώνται. Η κοινή κολοκυθιά έχει μεγάλα παλαμοειδή, τριχωτά, βαθιά σχισμένα φύλλα, έλλοβα με μεγάλους μίσχους. Τα φύλλα της γλυκοκολοκύθας είναι στρογγυλά σε σχήμα νεφρού. Τα άνθη είναι μεγάλα, με ζωπό κίτρινο χρώμα, μονογενή και εδώδιμα. Τα αρσενικά έχουν μεγαλύτερους μίσχους.

Τα πράσινα κολοκυθάκια τρώγονται κυρίως μαγειρεμένα. Η γλυκοκολοκύθα μπορεί να φτάσει και τα 60 κιλά και έχει σάρκα υποκίτρινη έως κοκκινωπή, γλυκίζουσα, ενώ τα σπέρματα που περιέχει είναι λευκοί σπόροι, ωοειδείς, πεπλατυσμένοι που χρησιμοποιούνται ως πασατέμπος.

Ιστορικά στοιχεία

Το Κολοκύθι είναι φυτό ιθαγενές της τροπικής Αμερικής. Μίσχοι, σπόρια καθώς και άλλα μέρη της βρέθηκαν σε ερείπια αρχαίων κατοικιών σε βράχους στις νοτιοδυτικές Ηνωμένες Πολιτείες. Καλλιεργήθηκε από τους ινδιάνους πριν από το 5000 π.Χ και στην Ευρώπη ήρθε με τους Ισπανούς κατακτητές το 1532.

Ο Α. Hegaud συνιστούσε την ψημένη σάρκα της σαν καταπραυντική και τον ωμό πολτό της κατά των εγκαυμάτων πρώτου βαθμού και των επιπόλαιων φλεγμονών, σε μαλακτικά καταπλάσματα. Ο Μαθιόλης χρησιμοποίησε τον πολτό της γλυκοκολοκύθας σε ψυχρά καταπλάσματα για να καταπραύνει τους πονοκεφάλους οποιασδήποτε μορφής.

Ο Brunet έκανε στην Ιατρική Ακαδημία του Μπορντώ μία ανακοίνωση το 1845, ότι το φύραμα των σπερμάτων αποβάλλει ασφαλώς την ταινία και ότι το δοκίμασε σε πολλούς ασθενείς με θαυμάσια αποτελέσματα. Τα χορηγούσε ξε-

φλουδισμένα σε δόση 60 γραμμαρίων και σε κοκκώδες φύραμα με νερό. Πριν και μετά τη λήψη χορηγούσαν ρετσίνολαδο.

Στην Κρήτη ήταν δημοφιλές κηπευτικό. Με τους ανθούς έφτιαχναν ντολμάδες και μαγειρεύαν και τις τρυφερές κορυφές (κολοκυθότρουλες) βραστές ή γιαχνί. Την ρίζα της κολοκύθας την έφτιαχναν αφέψημα κατά της δυσκοιλιότητας. Το κολοκύθι έχει την ιδιότητα να μην κρυώνει εύκολα «το σφουγγάτο ντου πάει ζεστό και στην πόλη» και για τον λόγο αυτό βρασμένο, ζεστό και πολτοποιημένο το επέθεταν σαν μαλακτικό στα αχελώνια (λιπώματα).

Συστατικά - χαρακτήρας

Ο καρπός της κοινής κολοκυθιάς έχει γεύση και οσμή χορτώδη, ενώ της γλυκοκολοκύθας είναι αρωματικό.

Περιέχουν λεύκωμα 1%, υδατάνθρακες 5,80%, λιπαρές ουσίες 0,11%, ανόργανα άλατα (σίδηρο, χαλκό, κάλιο, μαγνήσιο, μαγγάνιο, σελήνιο, ψευδάργυρο) 0,50%, νερό 91,60%, ασβέστιο 0,04% και φωσφορικές ενώσεις 0,31%. Περιέχει επίσης βιταμίνες Α, Β1, Β2, C, E, παντοθενικό οξύ, α και β καροτίνη.

Οι δραστικές ουσίες των σπόρων βρίσκονται κυρίως στο φύτρο και λιγότερο στο περίβλημά τους.

Οι σπόροι περιέχουν ένα γλυκό, παχύ έλαιο (που χρησιμοποιείται στην κατασκευή καλλυντικών αλοιφών και γαλακτωμάτων και μία δριμμία ρητίνη, την πεπορεγίνη (η οποία είναι εντοπισμένη μέσα στον πρασινωπό τους υμένα και έχει ταινιοκτόνους ιδιότητες), ζάχαρα, εμουλσίνη, κουκουρμπιτίνη, αλμπου-

μίν, λεκθίνη, φυτοστερίνη, πρωτεΐνες, γόμμα, κλωροφύλλη και κιτρουλλικό οξύ.

Η κουκουρβιτασίνη που περιέχουν οι σπόροι, έχει την ικανότητα να εμποδίζει την διαίρεση των κυττάρων στο στάδιο της μετάφασης και θα μπορούσε να δοκιμαστεί σαν φάρμακο εναντίον του καρκίνου στην περίπτωση της υπερτροφίας του προστάτη. Έχει αξιοσημείωτη ανθελμινθική δράση χωρίς τοξικότητα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακίνδυνα στα παιδιά. Τα σπέρματα της γλυκοκολοκύθας καθουρδισμένα χρησιμοποιούνται ως πασατέμπος.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούλιο έως και τον Αύγουστο. Οι σπόροι ωριμάζουν από τον Αύγουστο μέχρι τον Οκτώβριο. Από το Κολοκύθι χρησιμοποιούνται για θεραπευτικούς σκοπούς κυρίως οι ώριμοι σπόροι και κατά δεύτερο λόγο το σαρκώδες μέρος του καρπού και τα άνθη. Οι σπόροι αφαιρούνται από το εσωτερικό της γλυκοκολοκύθας που πρέπει να συλλεχτεί στα τέλη του καλοκαιριού.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Οι ώριμοι και φρέσκοι σπόροι χρησιμοποιούνται σαν ίαμα για τις έλμινθες και πλατέλμινθες (παράσιτα) των εντέρων.

Τα κολοκύθια θεωρούνται ευστόμαχα, διου-

ρητικά και αποτοξινωτικά. Τα πρότειναν παραδοσιακά σε νέους με αιματώδη και χολώδη ιδιοσυγκρασία. Παλαιότερα ο κυλός τους εθεωρείτο σαν θεραπευτικός των πόνων των αυτιών, ενσταλαζόμενος μέσα στον έξω ακουστικό πόρο.

Η γλυκοκολοκύθα είναι ευστόμαχη και μαλακτική του στομάχου και των εντέρων. Τα σπέρματα περιγράφονται σαν δροσιστικά και καταπραυντικά και το γαλάκτωμά τους χρησιμοποιήθηκε κατά των φλογώσεων του πεπτικού σωλήνα, της κύστης και της ουρήθρας, επίσης δε ως αντικαταρροϊκό.

Κυρίως όμως είναι άριστο ανθελμινθικό και ταινιοκτόνο φάρμακο. Η γλυκοκολοκύθα βοηθά τους άνδρες όταν περνούν την κλιμακτήριο. Μετά την ηλικία των 45 περίπου ετών, ο προστάτης αρχίζει να μεγαλώνει και αυτό μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στην ούρηση. Οι σπόροι περιέχουν ένα μείγμα από έλαια, βιταμίνες και μέταλλα που δρουν μαζί για να αποτρέψουν την διαταραχή της ούρησης σε περίπτωση ανεπτυγμένου προστάτη. Υπάρχουν φαρμακευτικά ιδιοσκευάσματα για τον εφοδιασμό του οργανισμού σε ανόργανα άλατα, που έχουν σαν βάση τους τα κολοκύθια.

Στην ομοιοπαθητική ο καρπός χρησιμοποιείται ως πηγή αλάτων για τον οργανισμό, καθώς επίσης και εναντίον της ναυτίας από θάλασσα, ως αντιεμετικό.

Στην ναυτία και τους εμέτους των εγκύων συστήνεται χυμός ή αφέψημα κολοκυθιού με λεμόνι.

Παρασκευή και δοσολογία

Χτυπάμε 60 γραμμάρια σπόρους μαζί με ζάχαρη ή μέλι με όσο γάλα ή νερό χρειάζεται για να γίνει το μείγμα μισό λίτρο. Το παίρνουμε ενώ νηστεύουμε, σε τρεις δόσεις, μία δόση κάθε δύο ώρες. Λίγες ώρες μετά την τελευταία δόση παίρνουμε καστορέλαιο ή ρετσίνολαδο. Στους ενήλικες μπορούμε να προσθέσουμε στο μείγμα και αψιθιά.

Προφυλάξεις

Η δράση των σπόρων με το πέρασμα του χρόνου ελαττώνεται και για τον λόγο αυτό πρέπει να χρησιμοποιούμε σπόρους του ίδιου χρόνου.

